ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ — ΑΘΗΝΑΙ 7 ΜΑΡΤΙΟΥ 1887 — ΈΤΟΣ Δ΄, ΑΡΙΘ. 6.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΕ ΜΑΡΤΙΟΥ
Παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἔναντι τοῦ Κήπου.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ καλὸν ἐν τῇ τέχνῃ ὑπὸ Π. Κ.
Ὁ ἐγκέφαλος τῆς γυναικὸς ὑπὸ Ἰγνατ. Μοσχάκη.
Παῦλος Φεβάλ ὑπὸ Ι. Μ. Δ.
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ: Ἡ ἰσοδιότης τῶν δεκαστῶν, ὑπὸ Κ. Γ. Ζησίου. **Καὶ ἄλλο λάθος τοῦ Ἡμερολογίου,** ὑπὸ Γ. Λαμπάκη.
ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.
ΠΟΙΗΣΙΣ: Ἐπὶ τῷ μνημοσύνῳ Ἀρπασίας Ἀργυροπούλου, ὑπὸ Ἀχιλλέως Παράσχου.
ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ: Πτωχὲ Φραγκίσκε! Μετάφρασις Π. Πανᾶ.
Ἐξαφανισθεῖσαι τέχναι, ὑπὸ Ε. Ζ.
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΡΜΟΥ ὑπὸ Dandy.
ΑΝΑΛΕΚΤΑ.
ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ: Ἡ ἑσπερὶς τοῦ κ. Δ. Κόκκου.

Ἐν τῷ **ΔΕΛΤΙΩ.** Ἡμερολόγιον.—Ἑορταὶ καὶ ἑορτάζοντες.—Μικραὶ εἰδήσεις.—Ὁδηγὸς τῆς Ἑβδομάδος.—Ἰδιαίτερα γράμματα.—Νέα Βιβλία.—Ἀγγελίαι.
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ. Μαργαρίτα τῆς Κας Em. de Girardin.

ΤΟ ΚΑΛΟΝ ΕΝ ΤΗ ΤΕΧΝΗ

Οἱ πρόγονοι ἡμῶν, περιφανῶς διακριθέντες ἐν παντὶ σταδίῳ τοῦ βίου, ηὐδοκίμησαν κατ' ἐξοχὴν ἐν τῇ ἀποτυπώσει τοῦ ἐν τῇ τέχνῃ καλοῦ. Τὰς εἰκαστικὰς δὲ τέχνας ἀνυψώσαντες εἰς ὕψος τελειότητος ἀπαραμίλλου μέχρι σήμερον, ἐκτήσαντο δόξαν ἀθάνατον. «Καὶ Φειδίας ἐκεῖνος ἐδειξε τὸν Δία, λέγει ὁ εὐφυὴς καὶ καλαίσθητος Σαμοσσατεύς, καὶ Πολύκλειτος τὴν Ἥραν εἰργάσατο, καὶ Μύρων ἐπηνέθη, καὶ Πραξιτέλης ἐθαυμάσθη· προσκυνοῦνται γοῦν οὗτοι μετὰ τῶν Θεῶν.» Ἀπέλλῆς καὶ Παρράσιος, Ζεῦξις καὶ Πολύγνωτος, Φειδίας καὶ Πολύκλειτος, Λύσιππος καὶ Πραξιτέλης, πᾶσα, τέλος, ἡ ἀναρίθμητος χορεία τῶν ἐξόχως σπινθηροβολούντων ἀστέρων τοῦ καλλιτεχνικοῦ στερεώματος τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, «φιλοκαλοῦντες μετ' εὐτελείας», ἐπλήρωσαν ναοὺς καὶ πόλεις ἀπαραμίλλων ἀριστουργημάτων, «ὧν ἡ καθ' ἡμέραν ὄψις ἐξέπλησσε τὸ λυπηρόν». Ἡ Ἥρα ἐν Ἄργει ἀπετύπου κάλλος σεμνὸν καὶ θεσπέσιον· ἡ Ἀφροδίτη ἐν Κνίδῳ ἐνέπνευσεν ἔρωτας σφοδρούς· τὸ δῶρον τῆς Φρύνης, ὁ ἐν Θεσπιαῖς πάγκαλος Ἔρως, ἀπετέλει τὴν δόξαν καὶ τὸ καύχημα τῶν Θεσπιέων· ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ζεὺς, ἐκπλήσσων τοὺς θεατὰς καὶ γοητεύων, ἐγέννα ἐν αὐτοῖς τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὁ δημιουργὸς αὐτοῦ Φειδίας ἦτο θεὸς ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπου, ἢ ὅτι ἐπέδειξεν αὐτῷ ὁ Κρονίων τὴν μορφήν, ἀπὸ Ὀλύμπου καταβάς. Ὑπὲρ πάσας ὅμως ἡ «κατείδωλος» πόλις, κατὰ Παῦλον, παρεῖχε τὸ κάλλιστον θέαμα, καὶ τὰ ἀριστουργήματα τῆς Ἀκροπόλεως, ὧν τὰ ἐρείπια προκαλοῦσι τὴν ἔκπληξιν καὶ τὸν θαυμασμὸν τοῦ εὐαισθήτου θεατοῦ, τοῦ κατανοοῦντος τὸ ἐν τῇ τέχνῃ καλόν, ἐπλήρουν τοὺς ἀρχαίους Ἀθηναίους ὑπερηφάνου καὶ ἐξάλλου ἐνθουσιασμοῦ. Προμαντεύων δὲ Περικλῆς ὁ Ὀλύμπιος τὸ ἱστορικὸν κλέος τῆς περιωνύμου πόλεως, δικαίως ἔλεγε τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ, ἐξαίρων τὸ καλλιτεχνικὸν καὶ πολιτικὸν αὐτῆς μεγαλεῖον, ὅτι, «οὐκ ἀμάρτυρόν γε τὴν δύναμιν παρασχόμενοι, τῆς τε νῦν καὶ τοῖς ἔπειτα θαυμασθησόμεθα, οὐδὲν προσδεόμενοι, οὔτε Ὁμήρου ἐπαινέτου, οὔτε ὅστις ἂν ἔπεσι μὲν τὸ αὐτίκα τέρψει, τὴν δὲ ἀλήθειαν ἡ ὑπόνοια βλάψει, ἀλλὰ πᾶσαν μὲν γῆν καὶ θάλασσαν ἐσβατὸν τῇ ἡμετέρᾳ τόλμῃ καταναγκάσαντες γενέσθαι, μνημεῖα κακῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἀίδια ξυγκατοικίσαντες».

Βίος καὶ πολίτευμα, γένος καὶ γυμναστική, φύσις καὶ θρησκεία ἀνέπτυξαν ὑπερφυῶς τὸ αἴσθημα καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ καλοῦ, παρέσχον τοῦ κάλλους τὰ πρότυπα, ἀπετύπωσαν δ' ἐν τῷ μαρμάρῳ καὶ τῷ πίνακι τὴν ἰδεώδη τῆς τέχνης θεωρίαν. Οἱ δὲ τεχνῖται, τὸ καλὸν ἀποκλειστικῶς ἀναζητήσαντες, ἀνεκάλυψαν πρῶτοι καὶ μόνοι τὴν θείαν οὐσίαν, ἔθεντο τοὺς κανόνας αὐτῆς καὶ τὰς γραμμάς· τὴν χάριν δὲ ἐπιθέντες εἰς τὰ ἔργα καὶ τὴν ἁρμονίαν, διαμένουσιν ἔτι ἀμίμητοι μέχρι τῆς σήμερον, ἐξευτελίζοντες τὰ ἀπομιμήματα τῆς Rénaissance, στιγματίζοντες δὲ τῆς τέχνης τὰς ἐπιβλαβεῖς παρεκτροπάς, ὅσαι ἐπικρατοῦσι νῦν πανταχοῦ, δηλοῦσαι τάσεις καλλιτεχνικῆς παρακμῆς καὶ ἐλεεινῆς διαφθορᾶς τοῦ καλλιτεχνικοῦ αἰσθήματος.

Τὸ καλὸν αἴρεται ἀναγκαίως, ἀποστερούμενον τοῦ ἀγαθοῦ, ἡ δὲ τυφλὴ ἀντιγραφὴ ἀκόσμου φύσεως παρασκευάζει τῆς τέχνης τὸν ἐκφαυλισμόν, καὶ ἡ σχολαστικὴ μίμησις, ἐρημοῦσα τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὴν καρδίαν, ὁδηγεῖ μοιραίως εἰς ταπείνωσιν καὶ θάνατον. Οὕτω δὲ αἱ ὡραῖαι τέχναι, παραιτοῦσαι τὴν ὁδὸν τοῦ καλοῦ, μεταβάλλουσι προορισμόν, καὶ τὸ παντοδύναμον ὄργανον τῆς ἠθικῆς ἀναπτύξεως παρέχον μόναν μέσα ὑλικῆς ἡδονῆς καὶ χαμερπῶν ἀπολαύσεων προάγει τὴν διαφθορὰν τῶν ἠθῶν.

Τοιαύτην ἀπὸ μελέτης καὶ σκέψεως μορφώσαντες ἔννοιαν τοῦ ἐν τῇ τέχνῃ καλοῦ, ἀγαλλόμεθα ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν ἀρχαίων ἐρειπίων καὶ παρακολουθοῦμεν μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος τὰ σαλευόμενα πλὴν εὐοίωνα βήματα τῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι ἀναγεννωμένων ὡραίων τεχνῶν. Καθηδύνει δὲ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν ἡ ἀδοκήτως γενομένη πρόοδος. Ἐμφύτους ἔχει, ὡς φαίνεται, ὁ Ἕλλην τὰς ὁρμὰς τοῦ πρὸς τὴν τέχνην ἔρωτος, εὐδοκιμεῖ δὲ λίαν ἐν τῇ ἀπεικονίσει τοῦ καλοῦ. Δυστυχῶς τὸ πνεῦμα τῆς ἀπομιμήσεως, ἐπικρατοῦν ἀκόμη ἰσχυρῶς, δεσμεύει τὴν ἑλληνικὴν εὐφυΐαν διὰ φοβερῶν ἀλύσεων καὶ διαφθείρει τὸ γνήσιον τῆς φαντασίας· τῆς δὲ τέχνης αἱ παρεκτροπαί, ἐπινοηθεῖσαι ὑπὸ καλλιτεχνῶν Εὐρωπαίων, ἐκτρέπουσι τῆς εὐθείας ὁδοῦ τὸ ἰθαγενὲς αἴσθημα τοῦ ἐν τῇ τέχνῃ καλοῦ. Τούτων δὲ ἕνεκεν, οὐδαμῶς ἀνεπτύχθη ἔτι παρ' ἡμῖν σπουδαίως ἡ ἐν τῷ καλῷ πρωτοτυπία, καὶ ἡ τέχνη δὲν ἀρύεται τὰ μὲν χρώματα ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς φύσεως, τὴν δὲ διατύπωσιν ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν ἠθῶν καὶ παραδόσεων. Κοσμοπολῖτις δὲ καθ' ἕξιν καὶ φρόνημα, δὲν φέρει ἀκόμη τὸ ἁρμόζον εἰς ἀνάπτυξιν αὐτῆς περίβλημα τοῦ ἐθνισμοῦ.

Ἐν τούτοις καλλιτέχναι Ἕλληνες διεκρίθησαν ἤδη πανταχοῦ, καλλιεργοῦντες τὰς τέχνας τοῦ Ῥοσσίνη, τοῦ Ζεύξιδος καὶ τοῦ Φειδίου. Διωκόμενοι οἱ πλεῖστοι ὑπὸ τῆς ἀστόργου πατρίδος ἔνθα ἀρνοῦνται ἄρτον αὐτοῖς ἡ κοινωνία, ἡ πολιτεία καὶ ἡ ἐκκλησία, εὐδοκιμοῦσιν ἐν τῇ ξένῃ κτησάμενοι φήμην καὶ θέσιν ἐπίζηλον. Ἰδίως δὲ προήχθη ἡ τέχνη τῆς γλυπτικῆς ἐν Ἀθήναις καὶ τὰ ἐργαστήρια αὐτῆς ἀποτελοῦσι θέαμα ἄξιον σπουδῆς, κινοῦν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐραστῶν τοῦ καλοῦ. Ἡ τέχνη τοῦ Δρόση καὶ τῶν Φυταλῶν, τοῦ Βιτσάρη καὶ τοῦ Βιτάλη, τοῦ Βρούτου καὶ τοῦ Φιλιππότου πολλάκις ἔτυχον ἐπαίνων ἢ βραβείων, καὶ τὰ δημιουργήματα αὐτῆς ἠξιώθησαν, ἐνίοτε, εὐρωπαϊκῆς ὑπολήψεως, ἐκτεθέντα εἰς τὴν δοκιμασίαν τῶν παγκοσμίων ἐκθέσεων.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ἀφορμὴν ἐλάβομεν, ἐπισκεφθέντες ἐσχάτως τοῦ κ. Βρούτου τὸ καλλιτεχνικὸν ἐργαστήριον. Ὁ γλύπτης οὗτος, ἐραστὴς τῶν κλασικῶν τῆς τέχνης παραδόσεων, ἀναζητεῖ τοῦ κάλλους τὴν ἰδαγικὴν ἀποτύπωσιν ἐν τῇ μιμήσει τῆς ὡραίας φύσεως, καὶ ἐφαρμόζει, ἄριστα ποιῶν, τὰς γραμμὰς καὶ τοὺς ἀναλλοιώτους κανόνας τοῦ παρὰ τοῖς Ἕλλησι καλοῦ. Τὰ δὲ ἐκτεθειμένα ἔργα του, τὸ Δωδεκάθεον, αἱ Ὧραι καὶ ἡ Νύξ, ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὁ Πάρις, θέας ἄξια κατ' ἐξοχήν, ἐνθυμίζουσι τῷ θεατῇ ἐργαστήριον γλύπτου ἀρχαίου. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ δημιουργίᾳ κάλλους ἀνθρωπίνου καὶ φυσικοῦ καταβαίνων ὁ κ. Βρούτος πλάττει ἔργα πολλοῦ λόγου ἄξια, συνδυάζων τὴν ἀκριβῆ ἀπομίμησιν τῆς φύσεως πρὸς τὰς ἀξιώσεις τοῦ καλοῦ. Ὁ ἀνδριὰς τοῦ Κωνσταντίνου Ζάπα, πλασθεὶς ἐσχάτως εἰς μέγεθος ἀνώτερον τοῦ φυσικοῦ, ἐξαίρει λίαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θεατοῦ τὴν καλλιτεχνικὴν τοῦ γλύπτου ἱκανότητα καὶ τὸ ἔξοχον τοῦ καλλιτεχνικοῦ του αἰσθήματος. Τὴν φύσιν μιμηθεὶς προσήρμοσεν αὐτῷ, ὡς ἐφικτόν, τὰς γραμμὰς καὶ τοὺς κανόνας τοῦ καλοῦ. Ἡ στάσις τοῦ ἀγάλματος, ἡ ἰδέα, ἣν ἐκ-

προσωπεῖ, τοῦ προσώπου ἡ ἔκφρασις καὶ τῶν ἐνδυμάτων αἱ πτυχαὶ ἀρίστως διετέθησαν. Μείζων δὲ γλαφυρότης γραμμῶν καὶ ἐπαύξησις σκιῶν ἐν ταῖς πτυχαῖς θέλουσιν ἀναδείξει κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐν τῷ μαρμάρῳ, τοῦ ἱματισμοῦ τὸ εὐπρεπὲς καὶ τὸ πλούσιον, παράσχει δὲ ἐν τῷ συνόλῳ ζωὴν καὶ ἐνέργειαν, καὶ ἡ ἐλάττωσις τῶν φυσικῶν τοῦ προσώπου ρυτίδων, ἄνευ ἐπαισθητῆς τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἡλικίας ἀλλοιώσεως, καλλύουσα τὸ εἶδος καὶ τὴν ἔκφρασιν, θέλουσι, καθ' ἡμᾶς, ἐπαυξήσει τὴν ἀξίαν τοῦ καλλιτεχνήματος.

Π. Κ.

Ο ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

('Απόσπασμα τῆς ἐν τῷ Φιλ. Συλλόγῳ «Παρνασσῷ» ἀναγνωσθείσης πραγματείας περὶ «Ψυχῆς καὶ ἐγκεφάλου»).

Κατὰ τοὺς ὑλιστὰς τὸ θῆλυ γένος ὑστερεῖ πνευματικῶς τοῦ ἄρρενος, διότι ἡ γυνὴ φέρει μικρότερον ἢ ὁ ἀνὴρ ἐγκέφαλον. Τῷ ὄντι, παρ' ἅπασι τοῖς φυσιολόγοις ὁμολογεῖται, ὅτι αἱ γυναῖκες κέκτηνται μικρότερον ἢ οἱ ἄνδρες ἐγκέφαλον. Δύο μέχρις ἓξ οὐγγιῶν εἶνε κατὰ τοὺς φυσιολόγους ὁ ἐγκέφαλος τῆς γυναικός ἐλαφρότερος τοῦ ἀνδρικοῦ. Ὁ ὑλισμὸς λοιπὸν συνάγει ἐντεῦθεν τὰ ἑξῆς. Αἱ γυναῖκες ἔχουσι μικρότερον ἢ οἱ ἄνδρες ἐγκέφαλον, ἐντεῦθεν ἄρα καὶ ἡ ἀσθενέστερος αὐτῶν νοῦς καὶ ἡ ἀσθενεστέρα ψυχικὴ αὐτῶν ἐνέργεια. Ἀλλὰ παρ' ἅπασιν ὡσαύτως τοῖς φυσιολόγοις ὁμολογεῖται ὅτι ὁ ἐγκέφαλος τῆς γυναικὸς ἔχει πολλαχῶς *ὡραιοτέρους*, *λεπτοτέρους* καὶ *τελειοτέρους* γύρους, ἢ ὁ τοῦ ἀνδρός. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ὑλισταὶ ἰσχυρίζονται ὅτι εἰς τὴν πνευματικὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐγκεφάλου δύναται, καὶ εἶνε ἀνάγκη, νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψει οὐ μόνον τὸ μέγεθος καὶ τὸ βάρος, ἀλλὰ καὶ ὁ ὅλος ὀργανισμὸς αὐτοῦ, ἄρα καὶ ἡ μορφὴ καὶ ἡ κατασκευὴ καὶ ἡ ποιότης τῶν γύρων. Τούτου δ' ἕνεκα ἀποδίδουσιν εἰς τὸν πεπαιδευμένον καὶ εὐφυᾶ ὡραιοτέρας τοῦ ἐγκεφάλου μορφὰς ἢ εἰς τὸν ἀπαίδευτον καὶ ἠλίθιον. Ἐντεῦθεν ἕπεται ὅτι ὁ ὑλισμός, συνεπῶς φερόμενος, πρέπει ν' ἀποδεχθῇ ὅτι τὸ ἐλλεῖπον τῇ γυναικὶ κατὰ τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου ἀναπληροῦται διὰ τῆς ὡραιοτέρας κατασκευῆς καὶ τοῦ εἴδους τοῦ ἐγκεφάλου αὐτῆς. Ὁ ὑλισμὸς ἐν τούτοις ἐξακολουθεῖ ἐμμένων εἰς τὸν ἀδικαιολόγητον αὐτοῦ ἰσχυρισμὸν περὶ τῆς πνευματικῆς μειονεξίας τῆς γυναικός. Ἡ εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ γυνὴ ἀναπτύσσει ἀσθενεστέραν τοῦ ἀνδρὸς πνευματικὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν, ἢ δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ μορφὴ καὶ τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου κανονίζουσι τὰς λειτουργίας τοῦ πνεύματος. Τὸ πρῶτον ἀποδέχεται ὁ ὑλισμός, δέον ἄρα ν' ἀποδεχθῇ καὶ τὸ δεύτερον.

Ἀλλ' εἶνε τῷ ὄντι ἀληθές, εἶνε γεγονὸς ἀδιαφιλονείκητον, ὅτι ἡ γυνὴ μειονεκτεῖ τοῦ ἀνδρὸς πνευματικῶς; Τίς ἀγνοεῖ, πόσας ἐπιφανεῖς γυναῖκας ἀριθμεῖ ἡ παγκόσμιος Ἱστορία, πρὸ πάντων δὲ ἡ ἱστορία τῶν χριστιανικῶν χρόνων; Ἵνα ἀναφέρωμεν ὀλιγίστας μόνον ἐξ αὐτῶν, τίς ἀγνοεῖ τὰς γυναῖκας ἐκείνας, αἵτινες διέπρεψαν ἐπὶ μαθήσει, ἐκτάκτῳ εὐφυΐᾳ καὶ ἀνδρικῷ χαρακτῆρι ἐν τῇ ἀρχαιότητι, τὴν Σαπφώ, ἣ ὀν Πλάτων καλεῖ *θείαν* καὶ δεκάτην Μοῦσαν, τὴν Ἀσπασίαν, τὴν Δηιοφίλην, τὴν Κόρινναν, τὴν Μεγαλοστράτην καὶ πλείστας ἄλλας; Δὲν διεκρίθη ἐπὶ ἐκτάκτῳ πολιτικῇ συνέσει ἡ κόμησσα Μαθίλδη, ἡ ἐπὶ Γρηγορίου τοῦ Ζ' ἀκμάσασα; Δὲν ἤκμασε κατὰ τὸν ιδ' αἰῶνα ἡ ἐπιφανὴς Ἰταλὶς Eldonora d'Arborea, ἡ θεῖσα νόμους ἐν Ἰταλίᾳ; Πόσας περιφανεῖς ποιητρίας δὲν ἀνέδειξεν ἡ Ἰταλία κατὰ διάφορους ἐποχάς; Ἡ Ρώμη ἀνέδειξε τὴν Ersilia Cortese, ἡ Νεάπολις τὴν Vittoria Colonna, ἡ Φλωρεντία τὴν Clarice dei Medici Strizzi, ἡ Βολωνία τὴν Lucia Bertana καὶ ἄλλας.

Δὲν εἶνε ἐπίσης γνωστόν, ὅτι ἐν Γερμανίᾳ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ἀιδελβέργης ἡ Olympia Morata ἀνῆλθεν εἰς τὴν καθηγητικὴν ἕδραν; Τὰ πανεπιστήμια τῆς Παδούης, Παβίας καὶ Βολωνίας ἔσχον ἐπανειλημμένας καθηγητείρας. Κατὰ τὸν ιδ' αἰῶνα ἡ Dota d' Accorso ἦτο καθηγήτειρα τῆς νομικῆς ἐν Βολωνίᾳ. Κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἤκμασεν ἡ ἐν ἔτει 1718 γεννηθεῖσα Maria Gaetana Agnesi, ἥτις ἐν ἡλικίᾳ 16 ἐτῶν ἦτο κάτοχος 11 γλωσσῶν, προσεκτήσατο δὲ μετὰ ταῦτα τοσαύτας γνώσεις, ὥστε προσκληθεῖσα κατέλαβεν ἐν Βολωνίᾳ τὴν ἕδραν τῶν μαθηματικῶν· μετ' αὐτὴν δὲ ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ κατέλαβε τὴν ἕδραν τῆς φυσικῆς καὶ φιλοσοφίας ἡ ἐπίσης διάσημος Laura Bassi. Ἐν Παδούῃ ἐδίδασκεν ἡ Elena Cornaro Piscopia τὴν φιλοσοφίαν, μαθηματικὴν καὶ ἀστρονομίαν.

Καὶ ἡ Γαλλία ἀνέδειξεν ὡσαύτως ἐπιφανεῖς γυναῖκας οὐχ ὀλίγας, ἐν αἷς ἡ Madame de Sevigné, ἡ Madame de la Fayette καὶ ἡ Madame de Maintenon, αἵτινες ἤκμασαν κατὰ τὸν ιζ' αἰῶνα καὶ δικαίως καταλέγονται μεταξὺ τοῦ Molière, τοῦ La Fontaine, τοῦ Racine καὶ Boileau. Ἐκ τῶν διακριθεισῶν κατὰ τὸν ιθ' αἰῶνα ἀναφέρομεν μόνον τὴν Madame de Lambert καὶ τὴν Madame Naeker. Τίς δ' ἀγνοεῖ τὰς ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις λογίας, τὴν Madame Guizot, τὴν Madame Emile de Girardin, τὴν George Sand καὶ ἄλλας; Καὶ ἐξ ἄλλων δὲ χωρῶν ἠδυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν πλείστας γυναῖκας, ἐπὶ πολυμαθείᾳ καὶ ἐπιστήμῃ καὶ πολιτικῇ συνέσει διακριθείσας, οἷον τὴν Εἰρήνην, τὴν Εὐδοκίαν, τὴν Θεοφανώ, τὴν Εἰκασίαν, τὴν Ἄνναν Κομνηνὴν ἐκ τῶν ἡμετέρων, τὴν Αἰκατερίνην τὴν Μεγάλην τῆς Ῥωσσίας, τὴν Χρηστίναν τῆς Σουηδίας, τὴν Ἐλισσάβετ τῆς Ἀγγλίας, τὴν Dora d' Istria καὶ ἄλλας, δι' ὧν ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ὑλιστῶν δεικνύεται ἀβάσιμος καὶ ἄθρος.

Ἀλλως τε φρονῶ ὅτι δὲν δύναται τις νὰ ἐξαγάγῃ δίκαιον καὶ ὀρθὸν συμπέρασμα, συγκρίνων πρὸς ἄλληλα δύο ὄντα, διάφορον ἔχοντα προορισμὸν καὶ ὑπὸ διαφόρους περιστάσεις ζῶντα. Ἐκβάλετε τὴν γυναῖκα ἐκ τοῦ οἴκου, ὅστις ἀπορροφᾷ πᾶσαν αὐτῆς τὴν σκέψιν καὶ τὴν πνευματικὴν ἐνέργειαν· ἀπαλλάξατε αὐτὴν τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων καθηκόντων τῆς συζύγου, τῆς μητρὸς καὶ τῆς οἰκοδεσποίνης· ἀφήσατε αὐτὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ν' ἀσχολῆται, ὡς ὁ ἀνὴρ ἐλευθέρως εἰς οἱονδήποτε ἔργον, καὶ θὰ ἴδητε ὅτι αἱ μετριότητες μεταξὺ τῶν γυναικῶν δὲν θὰ ἦνε πιθανώτατα πλειότεραι ἢ αἱ μετριότητες μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν. Ἀλλ' ὄχι, ἂς ἀφήσωμεν τὴν γυναῖκα ἐκεῖ, ὅπου πανσόφως ἔθηκεν αὐτὴν ὁ Δημιουργός. Δὲν ἔχει ἀνάγκην ἡ γυνὴ νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸν οἶκον, τὸ κέντρον τοῦτο τοῦ ὑψηλοῦ αὐτῆς προορισμοῦ, καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν κοινωνίαν, ἵνα δείξῃ ὅτι δὲν μειονεκτεῖ τοῦ ἀνδρὸς πνευματικῶς. Μή, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ ἀνὴρ ὑπερέχει τῷ ὄντι τῆς γυναικὸς κατὰ τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος, δὲν ὑπερέχει ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρὸς κατὰ τὴν δύναμιν τοῦ αἰσθήματος; Μὴ ἡ πίστις, ἡ ἀγάπη, ἡ ἀφοσίωσις, ἡ αὐταπάρνησις, ἡ λεπτότης καὶ τρυφερότης τῶν αἰσθημάτων, δι' ὧν κατ' ἐξοχὴν διακρίνεται ἡ γυνή, δὲν εἶνε ἱκανὰ καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα νὰ ἐξισώσωσι τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς ὑλιστὰς νὰ πείσωσιν ὅτι ματαίως ἀγωνίζονται ν' ἀποδώσωσι τοιαύτας ἐξόχους ἀρετάς, τοιαῦτα ὑψηλὰ αἰσθήματα εἰς ἁπλῆν ὑλικὴν μηχανήν, εἰς τὸν ἐγκέφαλον.

ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΜΟΣΧΑΚΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ ΦΕΒΑΛ

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἔδυσεν ἐν Γαλλίᾳ εἷς τῶν λαμπροτέρων ἀστέρων τῆς μυθιστοριογραφίας, ὁ Παῦλος Φεβάλ· ἀλλ' ὁ ἀστὴρ οὗτος ἀπὸ πολλοῦ εἶχεν ἀπολέσει τὴν λάμψιν του· διαχύσας δαψιλῶς τὰς ὡραίας τοῦ πνεύματός του ἀκτῖνας ἐπὶ ἔτη μακρὰ εἶχεν ἀπομείνει ὠχρὸς καὶ ἀφεγγής, ὡς ὁ ἀτυχὴς ἐκεῖνος ποιητὴς τῶν ἡμερῶν καὶ τῆς χώρας ἡμῶν, ὃν πέρυσιν ἐκηδεύσαμεν, ἀφοῦ αὐτὸς πολὺ προηγουμένως εἶχε κηδεύσει τὸ πνεῦμά του.

Διὰ τοῦτο δεκάδες μόνον συνοδῶν ἠκολούθουν τὴν σορόν του· ὅλοι οἱ ἐν τοῖς γράμμασι καὶ τῇ φιλολογίᾳ προεξέχοντες τῆς παρισινῆς Μητροπόλεως, ὅλοι ἀδελφοὶ καὶ συνάδελφοι τοῦ μεγάλου νεκροῦ· ἀλλ' ἡ μεγάλη πόλις, ἥτις ἄλλοτε συνεταράσσετο διὰ μιᾶς στροφῆς τοῦ καλάμου του, οἱ Παρίσιοι, ἡ ἀχάριστος πόλις, ἧς ἄλλοτε ὑπῆρξεν εὐνοούμενος ἥρως, οὐδ' ἐκινήθησαν· οὐδὲ ἐδείξαν ὅτι ἠσθάνθησαν τὴν ἐλαχίστην συγκίνησιν. Ἴσως ἠγνόουν ὅτι ὁ Παῦλος Φεβὰλ ἔζη ἀκόμη, ἴσως ἐπίστευον ὅτι πρὸ πολλοῦ ἦτο νεκρὸς ἀφοῦ οὐδεμίαν ἀπὸ τόσων ἐτῶν ἔβλεπον ἔκλαμψιν τοῦ ἀκτινοβόλου τοῦ πνεύματος.

Ἀτυχὴς μεγαλοφυΐα!

Ἀφοῦ ἐθαυμάσθη ὑπὸ δύο ὁλοκλήρων γενεῶν ἐπέπρωτο νὰ ἀποθάνῃ ὡς ἄσημός τις ἀστός, αὐτὸς ὁ διὰ τῶν ἔργων του ὡραῖον προσθέσας ἀδάμαντα εἰς τὸ στέμμα τῆς γαλλικῆς Μητροπόλεως.

Ἀπεβίωσεν ἑβδομηκοντούτης ἀκριβῶς, ἀλλ' ἀπὸ ἐτῶν δὲν ἔζη πλέον· ἀνέπνεε μόλις καὶ ὁ θάνατος ἦτο δι' αὐτὸν ἀληθὴς ἀπολύτρωσις διότι τὸ διαυγές, τὸ εὔστροφον, τὸ χαρίεν αὐτοῦ πνεῦμα εἶχεν ἀπὸ πολλοῦ ἐξαντληθῇ ἐκχυθὲν ἐν τοῖς ὡραίοις ἔργοις του.

Ὁ Παῦλος Φεβὰλ ἠγνόει φαίνεται τὸν τρόπον, δι' οὗ οἱ μεγάλοι ἄνδρες ἐξασφαλίζουσι τὴν ἐκ τοῦ βίου ὑποχώρησίν των. Ἠγνόει ὁ εὐσεβὴς καὶ γλυκὺς χριστιανὸς πῶς οἱ ἄνθρωποι τῆς διανοίας ἀποθνήσκουσι πλούσιοι· καὶ ἀπεβίωσεν ἐν τῷ νοσοκομείῳ καὶ δι' ἐράνων ἐτάφη.

Λέγεται, ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν τὸ πνεῦμά του ἤρχιζε νὰ παρακμάζῃ ἔπεσεν εἰς τὰ δίκτυα ἑνηλεῶν κερδοσκόπων αὐτῶν ἐκείνων ἴσως, οὓς ἄλλοτε τόσῳ γλαφυρῶς ἐζωγράφιζε· καὶ τοῦτο ἴσως συνετέλεσεν εἰς τὴν παντελῆ νέκρωσιν τῆς ὑπεροχοῦ διανοίας του. Τοῦτο θὰ τὸ ἐξετάσῃ ἀργότερον ἡ Ἱστορία· ἐκεῖνο ὅμως δι' ὃ ἐξήνεγκεν ἤδη τὴν ἐτυμηγορίαν της εἶναι ὅτι ὁ Παῦλος Φεβὰλ ἠτό ποτε γόνιμος καὶ ἀνεξάντλητος νοῦς καὶ ἐπρωτοστάτει μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἐργατῶν τῆς διανοίας, ὡς σκαπανεὺς τῶν κοινωνικῶν παραπτωμάτων καὶ ὡς εἷς τῶν τελευταίων ἀριστοτεχνῶν τῆς γαλλικῆς καλολογίας πρὶν ἢ αὕτη μετατραπεῖσα εἰς περιγραφικὴν πεζολογίαν παρασύρῃ πάντα ποιητικὸν στοχασμὸν πᾶσαν ἐμπνευσιν ὑψηλήν, πᾶσαν ἔξαρσιν τῆς διανοίας εἰς τὸ χθαμαλὸν τῆς πραγματικότητος ἔδαφος.

Ῥίψατε ἐν βλέμμα ἐπὶ τῶν σελίδων ἃς ἡ χεὶρ του εἶχε χαράξει· πόση ποίησις καὶ ὕψος ἐν αὐταῖς! Ἔπειτα φυλλομετρήσατε τὰ σύγχρονα ἔργα καὶ τὰ μᾶλλον περιζήτητα καὶ διαφημισθέντα· καὶ τότε θὰ ἐννοήσητε πόσον ὑπερεῖχον οἱ πάλαι τῶν νῦν, πόσον ἀνώτερος ἦτο ὁ Παῦλος Φεβὰλ τῆς ἐποχῆς ἥτις δὲν συνεκινήθη, δὲν ἔσχε τὴν δύναμιν νὰ συγκινηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου του.

Καὶ πρὸς ἡμᾶς δὲν ἦτο ξένος ὁ Παῦλος Φεβάλ. Πολλὰ τῶν ἔργων του, ἐν οἷς περιγράφονται τὰ ἤθη παλαιῶν ἢ συγχρόνων αὐτῷ ἐποχῶν, ἐξελληνισθέντα συνεκίνουν καὶ κατέθελγον ποτὲ τὴν κοινωνίαν μας. Ἤδη δὲν γράφονται πλέον τοιαῦτα. Ὡς νὰ ἀπωλέσθη διὰ παντὸς τὸ μυστήριον τῆς παλαιᾶς τέχνης πᾶν νέον ἔργον ἀπέχει πόρρω αὐτῆς. ἢ εἶνε ὠχρὰ καὶ ἀνούσιος ἀπομίμησις. Ἤδη ἐκζητοῦνται καὶ ἐν τοῖς ἔργοις ἔτι τῆς διανοίας τὰ μέσα, δι' ὧν ἐπὶ τὸ ἐμπορικώτερον ἐξυπηρετοῦνται καὶ κολακεύονται αἱ παντοδαπαὶ τῶν ἀναγνωστῶν ὀρέξεις. Ἡ ποίησις ἐφυγαδεύθη καὶ ἀπέμειναν τὰ χρώματα τῆς ἀγορᾶς, αἱ παθολογίαι καὶ τὸ πρακτικὸν πνεῦμα.

Ὁ Παῦλος Φεβὰλ ἀπεβίωσεν ἐν τῇ πατρίδι του ὡς ξένος· δὲν εἶχε πλέον περὶ ἑαυτὸν τοὺς πάλαι συναγωνιστάς του οὐδ' ἀνέπνεε τὴν ἀτμόσφαιραν ἥτις ἄλλοτε τὸν ἐζωογόνει· εὐτυχῶς εἶχεν ἀπολέσει ἀπό τι τινος τὸ πνεῦμά του ἄλλως δὲν θὰ ἠδύνατο πλέον νὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ καὶ ὡς ἄχρηστον βάρος τῷ ἀπέμενε μόνον τὸ σαρκίον του, ὅπερ δεκάδες τινες καὶ μόνον συνώδευσαν μέχρι τοῦ τάφου του ὡς λύχνον πρὸ πολλοῦ σβεσθέντα, ἄχρηστον, ὃν ῥίπτουσιν εἰς γωνίαν τινά, οὐδ' ἀναμιμνησκόμενοι ὁποῖον γλυκὺ φῶς μετέδιδεν ἄλλοτε.

Ι. Μ. Δ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Η ΙΣΟΒΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Πότε καὶ ποῦ πρῶτον ἤρξατο ὁ θεσμὸς τῆς ἰσοβιότητος τῶν δικαστῶν; Ὁ τὴν καλὴν περὶ τοῦ θέματος τούτου δημοσιεύσας μονογραφίαν λέγει, ὅτι τὸ πρῶτον ἀνεφάνη πρό τινων αἰώνων ἐν Ἱσπανίᾳ. Ἀλλ' ἂς μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ ὑποβάλω ὑπὸ τὴν μελέτην αὐτοῦ τὴν ἐκ τοῦ Ἡροδότου (III, 31) περικοπὴν τήνδε: «Οἱ βασιλήϊοι δικασταὶ κεκριμένοι ἄνδρες γίνονται Περσέων, ἐς οὗ *ἀποθάνωσιν* ἤ σφι παρευρεθῇ τι ἄδικον, μέχρι τούτου».

Κ. Γ. Ζμειοτ

ΚΑΙ ΑΛΛΟ ΛΑΘΟΣ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Συνιστῶμεν εἰς τοὺς γράφοντας τὰ Ἑορτολόγια νὰ ἐπιστήσωσι τὴν προσοχήν των ἐπὶ τῶν κειμένων καὶ τῶν πηγῶν, ἵνα μὴ καθ' ἑκάστην εἰς νέα ὑποπίπτωσι λάθη. Διότι ἄλλως τοιαύτη θὰ ἐπέλθῃ σύγχυσις καὶ περιπλοκὴ τῶν ὀνομάτων, ὥστε μετὰ καιρὸν θ' ἀμφιβάλλῃ ἕκαστος περὶ πασῶν τῶν ἑορτῶν, καὶ θ' ἀγνοῇ τίνος ἐπὶ τέλους Ἁγίου εἶνε αὕτη ἢ ἐκείνη ἡ ἡμέρα. Οὕτω κατὰ τὴν λήγουσαν ἑβδομάδα τὰ πλεῖστα τῶν ἡμερολογίων μιᾷ φωνῇ ἀναφέρουσιν, ὅτι τῇ 3η Μαρτίου εἶνε ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, συγγραφέως τῆς Κλίμακος, ἐνῷ τὸ ἀληθὲς εἶνε, ὅτι ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου τούτου πατρὸς ἑορτάζεται μόνον τῇ 30 Μαρτίου. Μάτην ἠρευνήσαμεν ἐν τοῖς Ὡρολογίοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐκτενεστέροις βιβλίοις τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τὴν 3ην Μαρτίου εὕρομεν πολλὰ ἄλλα ὀνόματα μαρτύρων, Ἰωάννης ὅμως τῆς Κλίμακος οὐδαμοῦ ἀναφέρεται.

Γ. Λαμπακης.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Τὰ νεώτερα τῶν ἡμερῶν εἶνε πολλὰ καὶ διάφορα.

Αἱ χελιδόνες ἦλθον ψάλλουσαι τὸ ἔαρ καὶ οἱ ποιηταὶ ἐξύπνησαν, πρωΐ τὰς εἶδον καὶ ἀνήγγειλαν τὴν ἄφιξίν των. Ἡ ἐδηδσις ἐν τούτοις ἀμφισβητεῖται. Δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι οὐδεμία μέχρις ὥρας ἐπεφάνη χελιδών, ὅπως καὶ ὅτι... ὁ ὑποδυθεὶς τὸ πρόσωπον τοῦ Προμηθέως κατὰ τὰς Ἀπόκρεω δὲν ἀπέθανε.

***

Μία τῶν μεγαλειτέρων καὶ ἐπιβλαβεστέρων ἐλλείψεων τῆς ἀνατροφῆς ἡμῶν εἶνε ἀναντιρρήτως ἡ τῆς γυμναστικῆς. Ἡ τοῦ σώματος εὐεξία συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ διαπρέψωσιν ἐν παντὶ κλάδῳ οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἡ δὲ γενικὴ καχεξία τῶν ἀπογόνων των κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν ταύτης.

Οἱ ξένοι, οἵτινες πᾶν ἀγαθὸν ἐδιδάχθησαν καὶ παρέλαβον ἐκ τῆς ἀρχαιότητος, ἀνήγαγον εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν περιωπὴν τὰς γυμναστικὰς ἀσκήσεις δι' αὐτῶν δὲ καὶ στρατιῶται ἐμόρφωσαν ἐξαιρέτους καὶ πολῖται εὐρώστους καὶ γονεῖς ὑγιεῖς. Ἡμεῖς δὲ χαῦνοι καθήμεθα, καθήμεθα αἰώνιως ἀναμένοντες ἴσως νὰ ἔλθωσι μόνα των ὅλα τὰ ἀγαθὰ πρὸς ἡμᾶς χάριν τῆς ἀρχαίας δόξης μας...

Πρὸ πεντήκοντα καὶ τριῶν ἐτῶν συνεστάθη ἐν Ναυπλίῳ τὸ πρῶτον γυμναστήριον ἀλλ' ἀντὶ τοῦτο νὰ γείνῃ παράδειγμα ἀξιομίμητον διελύθη μετά τινα χρόνον. Ἐκτοτε πολλαὶ ἐγένοντο ἀπόπειραι πρὸς γενίκευσιν τῆς γυμναστικῆς ἀλλὰ, χάρις εἰς τὴν ἀδιαφορίαν ἡμῶν, ἅπασαι ἀπέτυχον· καὶ τὸ μᾶλλον εὐάρεστον τῶν μαθημάτων, τὸ ἀδάπανον καὶ ἀπαραίτητον εἰς πάντα εἶχε καταντήσει πάρεργος ἐνασχόλησις ὀλίγων τινῶν ἰδιοτρόπων. Εὐτυχῶς ἀπό τινος ἐξεδηλώθη μεγάλη περὶ τὴν γυμναστικὴν μέριμνα χάρις εἰς ἄνδρας συνετοὺς ἐννοοῦντας τὴν ἐξ αὐτῆς ἀμύθητον ὠφέλειαν.

Ἤδη εἰς τὴν κοινωνίαν ἀπόκειται ἡ πραγματοποίησις τοῦ ὡραίου ἔργου, ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἰδέας ταύτης. Ἀλλ' ἐὰν καὶ πάλιν αὕτη ἀμεριμνήσῃ, ἂν ἕκαστος ἀνυψώσῃ τοὺς ὤμους ἀδιαφορῶν, ἂν γίνῃ ὀλίγος θόρυβος καὶ οὐδὲν ἄλλο. Τότε; τότε εἴμεθα ἄξιοι τῆς τύχης μας. Παλαιὰ ἱστορία. Ἡμεῖς χαῦνοι, νωχελεῖς, ἀσθενικοὶ θὰ ἐπικαλώμεθα τὴν προγονικὴν εὐκλειαν ὡς δίπλωμα τιμῆς, ἄλλοι δὲ θὰ θριαμβεύωσιν ἐν παντί, πιστῶς ἀκολουθοῦντες τὰ διδάγματά των.

***

Εὐάρεστον εἶνε τὸ ἄγγελμα. Ὀλίγοι ἴσως εἶνε ἐκεῖνοι, ὅσοι θὰ ἐννοήσωσι τὴν σημασίαν του, ἀλλὰ μὲ τὸν καιρὸν θὰ γείνωσι πλειότεροι. Συνιστᾶται *Ἑταιρεία τῶν φιλοτέχνων*. Σκοπός της ἡ ὑποστήριξις καὶ θεραπεία τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ καλλιτεχνικοῦ αἰσθήματος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι. Τὸ περὶ καλλιτεχνίας ζήτημα εὐγλώττως ἐξήτασεν ἤδη συνεργάτης εἰδήμων, δὲν θὰ παύσῃ δὲ ἡ *Ἑβδομὰς* ὡς ἐν τῶν κυριωτέρων της θεωροῦσα μελημάτων. Ἤδη ἀρκεῖται ἐκφράζουσα εὐχάς, ἐλπίζει δὲ ταχέως καὶ τῶν ἔργων ν' ἀναλάβῃ τὸν ἔπαινον.

Εἰς τὴν τέχνην ὀφείλεται κατὰ πολὺ ἡ σωτηρία τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κόσμου ἐκ τοῦ ναυαγίου τῶν αἰώνων. Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ τροφός, ἥτις μετέδιδε τὰς ὑψίστας τῶν σκέψεων καὶ καθωράϊσε τὸν ἐλεύθερον ἐθνικὸν βίον, αὕτη ἔτερψε τὰς αἰσθήσεις, ἀλλὰ καὶ διέπλασε τῶν πολιτῶν τὸ φρόνημα. Τοιαῦτα κηρύττοντες οἱ ἀναλαβόντες τὴν σύστασιν τῆς *Ἑταιρίας τῶν φιλοτέχνων* πλεῖστα ἐκ ταύτης προσδοκῶσιν ἀγαθά. Εἴθε ὁ σκοπὸς αὐτῆς νὰ ἐφελκύσηται τῶν δυναμένων καὶ ἐννοούντων ἐν ἀρχῇ, εἶτα δὲ τῆς κοινωνίας συμπάσης τὴν πλήρη ὑποστήριξιν.

***

Αἱ ἀνακαλύψεις ἐπιτείνονται. Νέαι ἀρχαιότητες ἐδῶ· νέαι καταχρήσεις ἐκεῖ. Κατήντησε γενικὸν τὸ ἐρώτημα· — Τί ἀνεκαλύφθη σήμερον; Καὶ ἀπαντῶσιν εἰς τὸν ἀρχαιολόγον: — Ἐν τῷ τελωνείῳ... Καὶ εἰς τὸν ἀνακριτήν: — Ἐν τῇ Ἀκροπόλει...

Ὅσην χαρὰν προξενοῦσιν αἱ μὲν τόσην αἱ ἄλλαι θλῖψιν βαθυτάτην. Εἴθε τοὐλάχιστον ν' ἀνακαλυφθῶσιν ὅλα, ἀρχαιότητες καὶ καταχρήσεις διὰ νὰ ἡσυχάσωμεν.

ΕΠΙ ΤΩι ΜΝΗΜΟΣΥΝΩι

ΑΣΠΑΣΙΑΣ Ι. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

(Ἀπαγγελθὲν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Ψυχῶν).

Α΄

Ἔχει κ' ἡ μαύρη γῆ χαρὰ κι' ὁ Χάρος τὴ γιορτή του·
Γιορτάζουν καὶ τὰ μνήματα, γιορτάζουν κι' οἱ νεκροί του.
Ἐχθὲς τὴ νύχτα ἤτανε στὸ κοιμητῆρι πέρα,
Παληγυράκι τῶν ψυχῶν, γιορτὴ, μεγάλη σχόλη·
Ξημέρωνε μεσάνυχτα, ἡ νεκρικὴ ἡμέρα·
Κι' ἀπὸ τοὺς τάφους βγαίνανε οἱ πεθαμμένοι ὅλοι!
Τὰ μνήματα ἐπαράζουντανε, ξεσχίζαν γέννας πόνοι·
Ἀποθαμμένους ζωντανοὺς γεννοῦσαν σὸ σκοτάδι
Κι' ὀρθοὶ ἄφαντοι, κρυφὸ — τοῦ Χάρου χελιδόνι, —
Ψυχαῖς ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κυλοῦσε κι' ἀπ' τὸν Ἅδη:
Κι' ἄκουγες φτερουγίσματα σὸν οὐρανό, κι' ἀκόμα
Προαῖς πτιγμέραις, στεναγμοὺς βαθεῖς μέσα στὸ χῶμα·
Ἀχ! ἄλλαις κατεβαίνανε ψυχαῖς ἀπὸ τ' ἀστέρια
Καὶ ἄλλαις ἀνεβαίνανε ἀπὸ τὸ μνῆμα πάλι·
Καρδήλια ταῖς ἐφώτιζαν θαμπὰ καὶ νεκροκέρια·
Αὐτὸς εἶνε ὁ ἥλιος τους· δὲν ἔχουν λάμψι ἄλλη!

Β΄

Τὰ κυπαρίσσια ἐμαύριζαν κι' ἀσπρίζανε χιονάτα
τὰ μάρμαρα τὰ κρύα·
—Τραπέζια χάρου θλιβερὰ — μὲ κόλλυβα γεμάτα·
Ὅμως νεκρὸς δὲν φαίνουντανε, οὔτε ψυχὴ κάμμία.
Περίμενάν τὸ δεύτερο ὀρθοὶ νὰ λαλήσῃ,
Γιὰ νὰ λάβῃ σύντροφιὰ νεκρῶν σὸ δεῖπνο νὰ καθήσῃ.
Γιατὶ πεινοῦνε κ' οἱ νεκροὶ καὶ βγαίνουν τυλιγμένοι,
Μὲ' στὰ πλατειά τους σάβανα νὰ φᾶνε πεινασμένοι...
Τὰ κόλλυβα ἔχουν τροφὴ καὶ γιὰ νερὸ τὸ δάκρυ
Καὶ τὸ λιβάνι μυρωδιὰ ποὺ καίει σὲ μιὰν ἄκρη.
Πλὴν . . . . θέλουν τύχη καὶ αὐτὰ τὰ μνήματα ἀκόμα
Πόσα δὲν ἔχουν κόλλυβα οὔσε κερὶ κανένα,
Οὔτ' ἕνα νεκρολούλουδο στὸ ἔρημό τους χῶμα·
Κανεὶς δὲν βρίσκεται γι' αὐτὰ τὰ παραπονεμένα
Καὶ οἱ νεκροὶ τοὺς βγαίνουνε μέσ' ἀπ' τὰ χώματά τους,
Ὅμως τοῦ κάκου ψάχνουνε νὰ βροῦν τὰ κόλλυβά τους.
Καὶ μένουνε ἀδείπνητοι καὶ καταφρονεμένοι,
Χωρὶς λιβάνι καὶ κερὶ καὶ στὴ γιορτή τους ξένοι.
Γι' αὐτοὺς δὲν βρίσκεται καρδιὰ, δὲν βρίσκει ἕνα χέρι,
Δύο κόλλυβα κι' ἕνα μικρὸ κεράκι νὰ τοὺς φέρῃ

Γ΄.

Βουβὴ ἀνάβρα ἔξαφνα στὸ κοιμητῆρι ἔχύθη
Ἀπὸ μακρὺ τὸ δεύτερο ἀκούστηκε ὀρνίθι.
Τὰ μνήματ' ἀνοιχθήκανε, ἀνοίγαν ὅλο ἕνα·
Ἀκολουθοῦν' ἡ μυστικὴ τοῦ κάτου κόσμου γέννα . . .,
Γέμισ' ὁ τόπος, γέμισε ἀπὸ νεκροὺς χιλιάδες
Μὲ' στὰ καρδήλια ἔβλεπες καὶ μέσα σταῖς λαμπάδες
Κι' ἀπὸ μαῦρο ἔγινε μὲ μιᾶς τὸ κοιμητῆρι,
Χιονάτο ἀπὸ τὰ σάβανα ποὺ οἱ νεκροὶ φοροῦσαν
Καὶ στολισμένοι σὸ πικρὸ ἐβγαίνανε καινηγύρι:
Τὴν ὀμορφιὰ ποὺ εἴχανε ἀκόμη τὴν ποθοῦσαν!
Ἤθελαν ν' ἄνε ὀμορφοὶ σὰν ὅτανε ζοῦσαν πάλι
Μὲ τὴ δροσοῦλα τῆς νύχτας σύνεφα ἐπέρνανε τὰ μαλλιά τους,
Τριανταφυλλιὰ ἐβάζανε στὰ στήθεια, σὸ κεφάλι
Καὶ ἐπέρνανε μὲ δάκρυα τὰ κρύα σάβανά τους.
Ἀχ, ὅ,τι ἔβλεπαν μυρτιὰ ἢ λουλουδο πεσμένο;
Μὲ πόθο τὸ στολίζουντανε κ' εἰς μνῆμα ἀραγιασμένο
Τὰ κάλλη τους ζηνοῦσανε νὰ βροῦνε τὰ λυωμένα,
Τὰ χρώματα τους τὰ ἔβλεποι, τὰ νεῦτα τὰ θαμμένα . . .
Μάζω' ὁ νειὸς τὴ λεβεντιὰ καὶ τὴν παλληκαρίά του,
Ἡ κόρη τὰ χρυσὰ μαλλιὰ σὸν κῆπο τοῦ θανάτου,
Τὰ κόκκαλά του ὁ γέροντας σὸν τάφο σκορπισμένα
Καὶ τὸ παιδάκι ἔζήτανε τὰ κάλλη τὰ χαμένα.
Ἔσμιγε γῆ καὶ οὐράνὸς τὰ μνήματα ἐβογκοῦσαν,
Καὶ μὲ φτερὰ μεταζοτὰ τὰ βρέφη ἀναπεοῦσαν.

Δ΄

Ὅμως σὲ τάφο ἀνθόστρωτο καὶ νειόσκαφο ἀκόμα,
Μπρὸς σ' ἀνοικτό του στόμα,
Τί ἦταν, τί τὸ φωτεινό, τὸ ἄστρο ἐκεῖνο σχῆμα,
Ποῦ ἔστεκε ἀκίνητο κ' ἐκύτταζε τὸ μνῆμα;
Κυπαρισσάκι, ἀν τόλεγες, δὲν ἦταν κυπαρίσσι·
Δὲν ἦταν μήτε λυχναριὰ ἢ κρῖνο ἀνθισμένο,
Οὔτε ἀστέρι ποῦ ζητεῖ τὴ λάμψι του νὰ χύσῃ,
Σὲ τάφο ἀγαπημένο.
Ὡσὰν Νεράϊδα ἐφαίνουντανε, μηλίτσα γιονισμένη,
Κάτασπρη κύκνου φτερωσιὰ μὲ φῶς ξευγαρωμένη:
Ἀχ, ἔχει, ὄχι· ἦταν Νειᾶς κορμὶ ἀρροπλασμένο
Τριανταφυλλιὰ ποῦ πέθανε, λουλοῦδι μαραμμένο
Ἡ ποίησις τῶν γυναικῶν εἰς τῆς καρδιᾶς τὴ γάρι,
Ἀγάπης γαμοκλάσμα, ἀκτὶν' ἀπ' τὸ φεγγάρι.
Ἦταν ἀηδόνι πέψαλλε μιὰ μέρα εὐτυχία,
Κεῖνη ποῦ κλαῖμε ὅλοι μας ἐδῶ ἡ Ἀσπασία!
Διπλὸ φοροῦσε φόρεμα τ' ἄσπρα τὰ σάβανά της,
Σκεπάζαν ἄλλα, ὁλόμαυρα χῦμένα τὰ μαλλιά της.
Θαρροῦσες μαῦρα σύννεφα ἐπέφτανε σὲ χιόνι . . .,
Κ' ἐστέκετ' ἀκίνητη, μακρυὰ ἀπ' ὅλους, μόνη·
Τὰ κυπαρίσσια ἐκύτταζε ποῦ σάλευαν ἀγράντια
Καὶ λάμπανε τὰ μάτια της, τὰ μαῦρά της διαμάντια
Σὰν μέσ' σὲ μαῦρο φύλλωμα κατάχλωμη ἀκτῖνα·
Εἶχε στὴν ὄψι τὴν αὐγή, τὴν νύχτα στὰ μαλλιά της,
Κῦμα κι' ἀγέρι σὸ κορμί, σὸ μέτωπό της κρῖνα.
Κ' ὅλη τὴν χάρι τῶν πουλιῶν σὲ κάθε κίνημά της.
Ἀχ, ἦταν τόσο εὔμορφη! σὰν ὅταν ζοῦσε πάλι·
Πλὴν ὄχι, ὀμμορφότερη καὶ μ' ἄλλον κόσμον κάλλη.
Γιατὶ ἐπῆρε τ' οὐρανοῦ ἀγέρι τὸ κορμί της
Τὸ σῶμα ἔγινε ψυχὴ καὶ ἄνθος ἡ μορφή της . . .
Μὲ ἀπορία ἔβλεπε τοὺς τάφους φωτισμένους,
Τὸ κοιμητῆρι, τοὺς Σταροὺς καὶ τοὺς ἀποθαμμένους.
Σὸ μέτωπό της ἔβαλε τὸ ἀκριβό της χέρι
Κι' ἐπάσγιζε νὰ θυμηθῇ τὴ μνήμη της νὰ φέρῃ.
Δὲν ἤξευρε ποῦ βρίσκουντανε . . . σὸ μνῆμά της ἐστάθη
Ἔσκυψε, καὶ ἐκύτταξε τὰ σκοτεινά του βάθη
Καὶ εἶδε ρόδα καὶ μυρτιαῖς ἐπάνω σὸ Σταυρό της,
Ποῦ μυρωδιὰ ἐχύνανε ἀγία σὸ πλευρό της·
Ἔπῆρ' ἕνα τριαντάφυλλο, τὸ ἔβαλε στὰ στήθη,
Τὸ μύρισε καὶ ἡ νεκρὴ ἀμέσως ἐθυμήθη . . .
Ἀχ, μύρισε Ἰάκωβο σὸ ρόδο τ' ἀνθισμένο·
Αὐτὸς ἀπὸ τὸ δειλινὸ ἢ ἄλλους ἀνθοὺς ἀκόμα,
Αὐτὸς τοῦγε σταλμένο.
Μὲ πόνο τὸ ἐφίλησε τὸ πεθαμμένο στόμα
Κ' ἐσμιξε ρόδο τῆς ζωῆς μὲ ρόδο Χάρου ἄλλο . . .
«Θὰ ἔλθῃ, εἶπε· φόρεμα νυφιάτικο θὰ βάλω
»Θυμοῦμαι πόσο τ' ἄρεσε τοῦ γάμου τὸ στεφάνι·
»Βασίλισσα τῆς λεμονιᾶς τὸ ἄνθος θὰ μὲ κάνῃ!»
Καὶ μὲ χαρὰ στολίζετο ἡ Νειὰ ἡ πεθαμμένη·
Ἐντύθηκε τοῦ οὐρανοῦ νυφέλη χιονισμένη
Καὶ μὲ τὰ δάκτυλά της
Τὰ μυρισμένα ἐχώριζε κ' ἐτσέγγιζε μαλλιά της!
Ἔπειτα ἔπῆρε ἀπ' τὸ Σταυρὸ εἰς τὴ γλυκεία της πλάνη
Τριαντάφυλλα καὶ τάκαμε νυφιάτικο στεφάνι.
Καὶ νύφη, μπρὸς σὲ ἀνοικτό, τὸ ἔβαλε μνημεῖο
Καὶ πεθαμμένη, ζωντανὸ ἐπρόσμενε Νυμφίο!—

Ἀχ! πρόσμενε ὁλόχαρη ἡ δύστυχη Ἐκείνη·
Μάζωνε δροσερὰ φυτὰ καὶ νειόκοπη ραζία
Καὶ ἐσυλλογίζουντανε αὐτὴ θὰ δώσω τὴ μυρσίνη
Στ' ἀγαπημένο ταῖρί μου σὸν ἀδελφό μου ἴα·
Εἰς τὴν Μαρία μ ε ν ε ξὲ λευκὸ καὶ στὴ Φανή μου,
Δαφνοῦλα γιὰ τὸν Κίμωνα καὶ γιὰ τὸν Περικλῆ μου!
Καὶ τοὺς ἀνθοὺς τῆς ἔφερνε στὰ πικραμένα γείλη·
Καθ' ὄνομα καὶ φίλημα· κάθε φιλὶ καὶ δάκρυ
Καὶ ἐφώτιζε τὴν ὄψι τῆς τοῦ τάφου τὸ καρδῆλι,
Ὅπου ἀκτῖνα ἔχυνε θλιμμένη σὲ μιὰν ἄκρη.
Τ' ὀρκίθι πάλι ἔκραξε ἀπ' τὰ χωράφια πέρα·
Ἐτέλειωσε ὁ μυστικὸς τῶν πεθαμένων δεῖπνος . . . .
Σβύνανε καρδήλια καὶ κεριά· ἐσίμωνε ἡ ἡμέρα
Κ' ἤρχουντανε ὁ ἀξύπνητος, ὁ σιδερένιος ὕπνος.
Οἱ πεθαμμένοι ἔμπαιναν σὸ μνῆμά τους καὶ πάλι·
Ἀργὰ, ἀργὰ οἱ δύστυχοι καὶ δίχως βιὰ μεγάλη . . . .
Ἀχ, ἄφιναν τὸν οὐρανόν, τ' ἀγέρι καὶ τ' ἀστέρια
Καὶ μέσ' σὸ λάκκο ἔπεφταν καὶ σταύρονάν τὰ χέρια . . . .
Τοῦ γάρου ὕπνος μονομᾶς σὸ κοιμητῆρι ἐχύθη
Ὅλα κοιμήθηκαν μαζὶ μὲ τὴν ἀθανασία,
Σὲ πήχαις τρεῖς ὁ θάνατος ἀντάμ' ἀποκοιμήθη.
Χωρὶς νὰ θέλῃ ἔγειρε στὴ γῆ κι' ἡ Ἀσπασία,
Πλὴν πρὶν τὰ μάτια της κλεισθοῦν, τὸ χῶμα πρὶν τὴν κρύψῃ,
Ἔξω τοῦ τάφου τ' ἄνθη της ἐπρόφθασε νὰ ρίψῃ!
Τὸ πικραμένο δῶρό της ποῦ ἀπ' τὸ μνῆμα δίκει . . . .
Καὶ σήμερα στὴν Ἐκκλησιὰ μᾶς κάλεσεν Ἐκείνη.
Τραπέζι ἑτοίμασε πικρὸ μπρὸς σὸν Ἐσταυρωμένο,
Μὲ μαῦρα σκεπασμένο.
Καὶ δίσκο βλέπει ἐπάνω του ἡ φιλική ματιά μας
Αὐτὴ μᾶς δίνει κόλλυβα κ' ἐμεῖς τὰ δάκρυά μας.
Γιατ' εἶνε τὰ σαράντα της καὶ τῶν ψυχῶν ἡμέρα,
Σχόλη διπλὴ γιορτάζουνε στὴ γῆ καὶ σὸν αἰθέρα.
Ἀχ, νὰ πιστέψω δὲν μπορῶ, δὲν ἠμπορῶ ἀκόμα,
Μοῦ φαίνετο ἀδύνατο, ἔξω ἀπ' τὴ φύσι, ψέμμα,
Πῶς μὲ τὸ Χάρο ἀγκαλιασιὰ κοιμᾶται μέσ' σὸ χῶμα
Καὶ πῶς γιὰ πάντα ἔκλεισε τὸ φιλικό της βλέμμα.
Ζωὴ καὶ μνῆμα, θάνατος καὶ Ἀσπασία μοιάζει;
Τέτοιος γαμπρὸς πῶς ἠμπορεῖ γι' ἐκείνην νὰ ταιριάζῃ;
Ἡ τρυφερή της ἡ ψυχὴ πῶς ἠμπορεῖ ν' ἀφήσῃ,
Σκοτάδι σὸν Ἰάκωβο, σκοτάδι στὰ μικρά της;
Μπορεῖ καὶ τὸ θάνατο ἀκόμη νὰ νικήσῃ,
Γιὰ νὰ μὴν χύσουν δάκρυα ὀρφάνιας τὰ παιδιά της.
Σὲ μνῆμα μάνας δύσκολα πτυπᾷ πικρὴ καμπάνα,
Γιατ' ἔχει δύναμ' Ἡρακλῆ μέσ' στὴν καρδιὰ ἡ Μάνα!
Ἀχ, ναί· ἡ Ἀσπασία μας δὲν εἶν' ἀποθαμμένη·
Δὲν πέθανε, ἔχει ζωὴ ἀκόμη μέσ' στὰ στήθεια·
Ἀλήθεια τόσο φοβερὴ δὲν ἠμπορεῖ νὰ γένῃ·
Τὸ ψέμμα εἶν' ἀληθινὸ καὶ ὄχι ἡ ἀλήθεια!
Ποιός, εἴπε, πῶς ἀπέθανε καὶ γιὰ νεκρὴ τὴν κλαίγει;
Τὸν λόγο τοῦτον τὸν τρελλὸ ποιὸ στόμα τονε λέγει;
Ὄχι· δὲν ἔκλεισ' ἡ γλυκειά, ἡ φιλική ματιά της·
Ὁ Χάρος δὲν ἠμπόρεσε τὴν λάμψι της νὰ κλέψῃ·
Κ' αὐτὰ ἐδῶ ποῦ βλέπομε δὲν εἶνε κόλλυβά της·
Εἶνε γλυκίσματα γιορτῆς μ' αὐτὰ θὰ μᾶς φιλέψῃ . . .
Ὅπου κ' ἂν ἦνε θὰ φανῇ· θὰ ἔλθῃ στὴ γιορτή της·
Θαρρῶ πῶς βῆμ' ἀγαπητὸ ἀκούω φτερωμένο,
Ὅτι ἡ ἀσημέρια της ἀκούεται φωνή της
Καὶ τὸ ἀγνό της μέτωπο πῶς βλέπω ἀνυψωμένο!
Ναί, εἶν' Αὐτή· δὲν κοίτεται μέσα στὴ γῆ τὴν κρύα·
Τ' ἀστέρι δὲν σκεπάζ' ἡ γῆ κι' ὁ τάφος Ἀσπασία!
. . . . . .

Ε΄

Ἀχ! τηνὲ βλέπει ἡ καρδιὰ καὶ ἡ ἀγάπη μόνο·
Τὰ μάτια γίνωνται τυφλὰ εἰς τὸ μεγάλο πόνο
Καὶ βλέπει σαλευμένος νοῦς ἀνύπαρκτα μπροστά του . . . .
Κανεὶς ποτὲ δὲν ἄφησε τὸν ὕπνο τοῦ θανάτου!
Καμμιὰ φορὰ τὸ ὄνειρο φιλο νεκρὸ μᾶς φέρνει,
Ἀλλὰ ζηλεύει ὁ θάνατος, ξυπνοῦμε καὶ τὸν παίρνει . . . .
Γελώστηκα· δὲν ἔρχεται, εἶνε βαθειὰ σὸ μνῆμα.
Τὸ βῆμα ὅπου ἄκουσα δὲν ἦτανε δικό της·
Ἦταν τὸ βῆμα τοῦ Παπᾶ ἐκεῖ μέσ' στ' ἅγιο Βῆμα
Καὶ Χερουβεὶμ εἰκόνισμα μοῦ φάνη πρόσωπό της . . . .
Πλὴν μὴ λυπᾶσθε, τοὺς νεκροὺς νὰ βλέπωμε μποροῦμε
Τ' ἀγαπητά τους πρόσωπα θερμὴ ἀγάπη κλέφτει·
Κάθε στιγμὴ κυττάζομε ἐκείνους ποῦ θρηνοῦμε
Τὸν πόνο μάτι ἔχομε καὶ τὴν καρδιὰ καθρέφτη . . . .
Ναί· βλέπομε τὴν ἄψι τους κι' αὐτοὶ τὰ δάκρυά μας·
Ἐκεῖνοι ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κ' ἐμεῖς ἀπ' τὴν καρδιά μας!

Ἔγραφον τὴ 21η Φεβρουαρίου 1887.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΠΤΩΧΕ ΦΡΑΓΚΙΣΚΕ!

Ἡ θύελλα ἐμαίνετο καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Οἱ βρυχηθμοὶ τοῦ ἀνέμου, ἡ μανία τῆς θαλάσσης, αἱ μυρίαι φωναί, δι' ὧν αὕτη ἐξεδήλου τὴν ὀργήν της, ὅτε λυσσώδης ἐφώρμα κατὰ τῆς ἀκτῆς, αἱ κραυγαὶ καὶ οἱ ὀδυρμοὶ τῶν ναυαγῶν, οὓς τὸ κῦμα περιέβαλλεν ὡς σουδάριον, εἶχον ἐμπλήσει τρόμου τοὺς κατοίκους τῆς παραλίας.

Ἐν τοῖς οἰκίσκοις αἱ λαμπάδες καίουσιν πρὸ τῆς εἰκόνος τῆς Θεοτόκου, τῆς προστατιδος τῶν ναυτιλλομένων· αἱ γυναῖκες γονυπετεῖς προσεύχονται· τὰ παιδία, ἐν τῇ ἀσωνεδησίᾳ τῆς ἡλικίας των, παίζουσιν ἐπὶ τοῦ δαπέδου· οἱ γέροντες μένουσιν ἄφωνοι· οἱ νέοι ὀρθοὶ ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας θεωροῦσιν ἀπεψῶς τὴν θάλασσαν, ἐξακοντίζοντες φρικώδεις βλασφημίας κατὰ τοῦ Ἀμειλίκτου.

Ἀλλ' οἱ ἁλιεῖς εἶχον ἤδη ἐπανέλθει ἐκ τῆς ἁλιείας, αἱ λέμβοι εἶχον ἑλκυσθῆ εἰς τὴν ξηράν, τὰ δίκτυα εἶχον τεθῆ εἰς μέρος ἀσφαλές.

* * *

Τώρα, ἡ νὺξ εἶνε ἧττον ἀγρία, τὰ σκότη ὀλιγώτερον πυκνά, ἀκτὶς λευκοφαίου φωτὸς χύνεται ἐξ ἀνατολῶν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ἅτινα φεύγουσιν ὡσεὶ διωκόμενα.

Καὶ ἡ θάλασσα ἀναπνέει ἡσυχωτέρα. Ὁ ἄνεμος εἶνε ἧττον σφοδρός. Ἡ καταπληκτικὴ φωνὴ τοῦ Ὠκεανοῦ φαίνεται ἀποκαμοῦσα. Ἀκούεται ἔτι ὑπόκωφός τις μηκυθμός, οὐχὶ ὅμως καὶ οἱ πρὶν λυσσώδεις ὀλολυγμοί, αἱ ὀξεῖαι ἐκεῖναι φωναί, αἵτινες ἐτρόμαζον καὶ τοὺς θαρραλεωτέρους. Ἡ θάλασσα ἀσθμαίνει ἀγωνιῶσα μετὰ τὴν πάλην.

* * *

Ἀνέτειλεν ἡ πρωΐα καὶ ἡ θάλασσα κατεπραύνθη. Ἡ καταιγὶς ἀκούεται ὡσεὶ μεμαρυσμένον φρύαγμα, ὡς στεναγμὸς ἔρωτος.

Ὁ ἥλιος ἀνέρχεται τοῦ ὁρίζοντος, ἐξακοντίζων ἀπὸ τῆς θαλάσσης τὰς χρυσᾶς αὐτοῦ ἀκτῖνας.

Οἱ κάτοικοι τῆς παραλίας, ἐξελθόντες τῶν οἰκιῶν των, συνομιλοῦσι περὶ τῆς παρελθούσης καταιγίδος.

Ἀλλὰ σάλπιγξ ἀκούεται κραυγὴ καὶ πάντων τὰ βλέμματα στρέφονται πρὸς τὴν θάλασσαν.

— Τί εἶνε; Ἕνας ναυαγός!

— Παναγία Παρθένε, βοήθησέ τον!

— Ποῖος τρέχει νὰ τὸν σώσῃ;

— Ἐγώ!

— Καὶ ἐγώ!

— Καὶ ἐγώ!

— Ὅλοι!

— Ποῦ εἶνε; ἐρωτᾷ πτωχή τις γυνή, ἥτις δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ τὸν ἴδῃ.

— Ἐκεῖ, κυττάζετε! Ἐκεῖ κάτω! ἀπαντᾷ ναύτης τις . . . Πλησίον εἰς τὴν ξηράν!

Ἀλλὰ λέμβος ἐρρίφθη ἤδη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὁλισθαίνει ἐπὶ τῶν κυμάτων ἐλαφρά, ὡσεὶ ἐφέρετο ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. Πρὶν ὅμως πλησιάσῃ εἰς τὸν ἄγνωστον, οὗτος ἐγκαταλείπει τὸν κορμὸν τοῦ δένδρου, ὃν ἐκράτει ἐνηγκαλισμένον, καὶ γίνεται ἄφαντος.

Ἀπὸ τῆς παραλίας ἠκούσθη κραυγή:

— Ἔχάθη!

Αἱ γυναῖκες τρέχουσι κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, σύρουσαι τὴν κόρην. Οἱ γέροντες ψιθυρίζουσι καὶ βλασφημοῦσιν.

Ἀλλὰ ὄχι· ὁ ἄγνωστος ἐπανεφάνη καὶ

εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς ἀπόστασιν. Κολυμβᾷ ἰσχυρῶς . . . ἐσώθη!

Ἰδού, ἐξέρχεται εἰς τὴν παραλίαν. Τινάσσει τὴν μακρὰν κόμην του καὶ τὰ κάθυγρα ἱμάτιά του, τὰ κεκολλημένα ἐπὶ τοῦ ἀθλητικοῦ του σώματος.

— Ποῖος εἶνε; ἐρωτῶσι πάντες· ἀλλ' οὐδεὶς τὸν γνωρίζει.

— Ἴσως κάπιος ναύτης ξένος, τοῦ ὁποίου τὸ πλοῖον ἐναυάγησεν εἰς τὴν ξέραν, τὴν νύκτα! . . . Καὶ πάντες τρέχουσι πρὸς αὐτόν.

— Ναύτη! εἶσαι κατάκοπος, πεινᾷς, διψᾷς . . . Ἔλα σπίτι μας. Θὰ σοῦ δώσωμεν καλὸν φαγητὸν καὶ καλὸν κρεββάτι.

— Εὐχαριστῶ, καλοί μου ἄνθρωποι! Δὲν πεινῶ καὶ δὲν εἶμαι κατάκοπος, ἀλλά, παρακαλῶ, εἰπέτε μου, ποῦ κάθεται ἡ Ἀσσοῦντα, ἡ γυναῖκα τοῦ Φραγκίσκου;

— Τοῦ Φραγκίσκου; τοῦ πνιγμένου; Ἡ γυναῖκά του ἔχει ξενοδοχεῖον ἐκεῖ κάτω. Εἶσαι συγγενής της;

Ὁ ναυαγὸς δὲν ἀκούει, δὲν ἀποκρίνεται, ἀλλὰ τρέχει πρὸς τὸ ὑπεδειχθὲν αὐτῷ μέρος.

* * *

Ἐπὶ τέλους φθάνει εἰς τὸν πτωχὸν οἰκίσκον, τὸν ὁποῖον περιβάλλουσιν αἱ πρῶται τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες.

Τὰ παράθυρα εἶναι κλειστά, καὶ εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κλίμακος συσπειρωμένος κοιμᾶται μέγας κύων, στηρίζων τὸ ρύγχος ἐπὶ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν.

— Καὶ αὐτὴ κοιμᾶται! ἐψιθύρισεν ὁ ναυαγός· ἄ! ἂν ἡ Ἀσσοῦντα εἴξευρεν ὅτι ὁ Φραγκίσκός της εἶνε ἐδῶ!

Προχωρεῖ. Ὁ κύων ἀφυπνισθεὶς ἐκ τοῦ κρότου τῶν βημάτων ἀνοίγει βραδέως τοὺς ὀφθαλμούς, προσηλοῖ αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ ἀγνώστου . . . ἀκτὶς χαρᾶς διαλάμπει αἴφνης ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐκείνοις. Ὁ κύων ἀνεγείρεται βαθμηδόν, ἐκτείνει τοὺς πόδας, τινάσσει τὴν κεφαλήν, εἶτα ὑλακτεῖ φαιδρῶς καὶ ὁρμᾷ πρὸς τὸν ναυαγόν, οὗτινος λείχει τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον.

— Πτωχὸν ζῷον! μὲ ἀνεγνώρισε. Μὲ ἐνθυμεῖται, καὶ ἂς ἀπέρασαν πέντε χρόνοι! Ἀλλὰ καὶ ἐκείνη νὰ ἔμεινε πιστή; Μὲ ἠγάπα τόσον! Θάρρος!

Ἀνέρχεται καὶ κρούει τὴν θύραν.

Φωνὴ γυναικεῖα λέγει:

— Ποῖος εἶναι;

— Ἕνας ταξειδιώτης· ἀνοίξατε καλὴ γυναῖκα.

Τὸ κλειδίον τρίζει, ἡ θύρα ἀνοίγεται, καὶ ἐπὶ τῆς φλιᾶς ἐμφανίζεται ὡραία ξανθὴ νεᾶνις, μελαγχροινὴν ἔχουσα τὴν ὄψιν καὶ γλαυκοὺς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ γυνὴ αὕτη παρατηρεῖ ἀτενῶς τὸν ταξειδιώτην.

— Μὴ φοβεῖσθε! Τὸ καράβι μου ἐναυάγησε τὴν νύκτα. Μόνος ἐγὼ ἐσώθηκα ἀπὸ τὸν θάνατον.

— Πτωχέ! Ἐμβᾶτε μέσα. Θέλετε νὰ φάγετε; νὰ κοιμηθῆτε;

— Εἶμαι πτωχὸς καὶ δὲν ἔχω νὰ πληρώσω.

— Τί μὲ μέλει; Πάρετε ὅ,τι θέλετε· ὅλα ὅσα εἶναι ἐδῶ εἶνε ἰδικά σας.

— Καλὴ νέα, δώσατέ μου ἕνα κομμάτι ψωμὶ καὶ μίαν φιάλην κρασί. Εἶνε τόσα χρόνια, ὁποῦ ταξειδεύω μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ δὲν ἔπια ἀπὸ αὐτὸ τὸ κρασί.

Ἡ Ἀσσοῦντα κατελθοῦσα εἰς τὴν οἰνοθήκην ἔφερε φιάλην παλαιοῦ οἴνου.

— Καλέ! νὰ εἶσαι εὐλογημένη! Ἀλλά, διατὶ μὲ κυττάζετε τόσῳ προσεκτικά; Διατὶ κλαίετε; Μήπως διότι δὲν ἔχω νὰ σᾶς πληρώσω;

— Ἄ! ὄχι, ὄχι. Κλαίω τὸν πτωχόν μου τὸν ἄνδρα, τὸν Φραγκίσκον μου, τὸν ὁποῖον ἀγαποῦσα τόσον καὶ μὲ τὸν ὁποῖον τόσῳ πολὺ ὁμοιάζετε.

Ὁ Φραγκίσκος τρέμει σύσσωμος. Ὀξὺ ἄλγος αἰσθάνεται ἐν τῇ καρδίᾳ γίνεται κάτωχρος καὶ ἑτοιμάζεται νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς γυναικός... Ἀλλ' αἴφνης βλέπει τὰ παιδία, ἄτινα ἡμίγυμνα, ἡμιέυπνα ἐξῆλθον τοῦ κοιτῶνος καὶ τὸν παρετήρουν. Ὁ Φραγκίσκος μικροῦ ἐδέησε νὰ ἀποθάνῃ.

— Ὁ σύζυγός σας δὲν ἦτο νομίζω ὁ ναύκληρος, ὁποῦ ἔφυγε μὲ τὴν *Pauline*, τώρα πέντε χρόνους;

— Ναί, ὁ Φραγκίσκος! Εἰπέτε μου, τὸν ἐγνωρίσετε;

— Μπορεῖ! Ἀλλὰ ὅταν ἔφυγε εἴχετε νομίζω τρία παιδία, καὶ τώρα βλέπω πέντε!

— Ὦ! ὁ Φραγκίσκος δὲν ἤρχετο. Ἔκαμα καὶ ἔγραψα εἰς ὅλα τὰ μέρη. Ἔμαθα πῶς ἀπέθανε καὶ ἐξαναπανδρεύθηκα...

. . . . . .

— Πτωχὲ σκύλε!

— Τί εἴπετε;

— Ὅτι ὁ καιρὸς εἶνε ὡραῖος καὶ πρέπει νὰ φύγω. Ὑγειαίνεται, ὡραία νέα!

Χωρὶς δὲ νὰ προσθέσῃ λέξιν, τὰ χείλη ἔχων κάτωχρα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀποκρυσταλλωμένους, ὁ Φραγκίσκος ἐγείρεται, κενοῖ τὸ ποτήριόν του καὶ χωρὶς νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν ξενοδόχον ἀπέρχεται κλαίων διὰ τοῦ λειμῶνος εἰς τὴν θάλασσαν.

Τὴν ἐπιοῦσαν τὰ κύματα ἐξώθησαν πτῶμά τι εἰς τὴν παραλίαν, ὅπερ ἀνεγνωρίσθη ὡς τὸ τοῦ ναυαγοῦ τῆς προτεραίας! ...

Πτωχὲ Φραγκίσκε!

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

Π. Π.

ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΕΙΣΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ἄγγλος τις σοφὸς, ὁ κ. Βίνδελ Φιλίπς, πρό τινος ἐν περιεργοτάτῃ τῷ ὄντι ὁμιλίᾳ αὐτοῦ ἀπέδειξεν, ὅτι πλεῖσται ἐφευρέσεις, φημιζόμεναι ὡς σύγχρονοι, ἁπλῶς ὑφ' ἡμῶν ἀνεκαλύφθησαν, γνωσταὶ οὖσαι πρότερον τοῖς ἀρχαίοις. Εἴς τινας μάλιστα περιστάσεις ἐσμὲν ἀτελεῖς μιμηταὶ προτύπων, πρὸ μικροῦ ἀπολεσθέντων.

Ἡ τῆς ὑάλου ἐφεύρεσις, κατὰ τὸν Πλίνιον, ὀφείλεται τῇ τύχῃ· ναῦται ἀποβιβασθέντες εἰς τὰς Ἱσπανικὰς ἀκτάς, καὶ ἀνάψαντες πῦρ πρὸς παρασκευὴν τοῦ γεύματός των, ἐσχημάτισαν ἑστίαν ἐκ χαλίκων, συλλεγέντων ἐκ τῆς ἀκτῆς. Εἶδον τότε τοὺς χάλικας τούτους ὑπὸ τῆς θερμότητος τηκομένους καὶ σχηματιζομένους εἰς διαφανὲς σῶμα, στερεοποιούμενον ὑπὸ τῆς ψύξεως. Πολλοὶ σοφοὶ τὴν παράδοσιν ταύτην τοῦ Πλινίου ἀπέρριψαν, ὑποστηρίζοντες ὅτι ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις πῦρ ἐκ ξύλων δὲν ἠδύνατο τοσοῦτον ὑψηλὴν νὰ παραγάγῃ θερμοκρασίαν, ὥστε νὰ τακῇ ἡ ὕαλος. Ἀλλ' ὁ καθηγητὴς Σχέφερδ διηγεῖται ὅτι ἐν μιᾷ τῶν περὶ τὸ Μεξικὸν ἐκδρομῶν αὐτοῦ ἐχρήσατο πρὸς παρασκευὴν πυρᾶς σκληροτάτῳ ξύλῳ, ὁμοίῳ πρὸς τὸν ἔβενον. Μεγίστη δὲ ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις αὐτοῦ, ἰδόντος διαυγῆ ἄργυρον ἐκρέοντα ἐκ τῆς ἑστίας χαλίκων. Ἀναμφήριστον ὅτι ἡ ἐκ τοῦ τραχέος τούτου ξύλου παραχθεῖσα θερμότης ἀρκεῖ ὅπως τήξῃ τὴν ὕαλον. Οὐδὲν λοιπὸν κωλύει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ ναῦται, περὶ ὧν ὁ Πλίνιος ποιεῖται λόγον, ἐχρήσαντο ἀναλόγῳ ξύλῳ. Οὕτως ἀπόλλυται ἡ τῷ Δατίνῳ συγγραφεῖ ἐπιρριφθεῖσα μορφὴ τοῦ ἀναληθοῦς. Ἄλλως τε ἐν Πομπηΐᾳ εὑρέθη τεθαμμένη ἀπὸ δέκα ὀκτὼ αἰώνων ὑπὸ τὴν τοῦ Βεσουβίου λάβαν οἰκία, ἧς ὁ κύριος θάλαμος μεγάλην περιεῖχε ποσότητα ἀντικειμένων ἐκ λελαξευμένης ἢ τετυπωμένης ὑάλου, καὶ μάλιστα πλακὸς ὑάλου. Εὗρον λοιπὸν ὑαλουργήματα τῶν χρόνων τῶν Καισάρων! Τέλος, μετὰ τὰ ἐν τοῖς σαρκοφάγοις τῶν Θηβῶν καὶ τῆς Μέμφιδος εὑρεθέντα κοσμήματα καὶ λοιπὰ ὑάλινα ἀντικείμενα, οὐδεμία πλέον ἐναπομένει ἀμφιβολία, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐγίνωσκον τὴν ὕαλον ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχαιότητος. Πρὸς δὲ οἱ Ρωμαῖοι ἐκ τῆς Ἀνατολῆς ἔμαθον νὰ κατασκευάζωσιν εὐμάλακτον τινὰ ὕαλον, ἥτις, ἀντὶ σφυρηλατουμένη νὰ θραύηται, κοιλοῦται ὡς μέταλλον καὶ δύναται μάλιστα νὰ στιλπνωθῇ. Ἐν τούτοις ἡ ὕλη αὕτη ἦν ἁπλῶς γλοιώδης ὕαλος, τεχνουργουμένη κατὰ τρόπον ἀνάλογον πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Βόννελ χρησιμοποιηθέντα τῷ 1837 πρὸς κατασκευὴν ὑφάσματος ἐξ ὑάλου ὅσῳ τὸ δυνατὸν εὐκάμπτου.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐγίνωσκον τὴν μεγεθυντικὴν ὕαλον, διότι ὁ Κικέρων διηγεῖται ὅτι εἶδεν ὁλόκληρον τὴν Ἰλιάδα γεγραμμένην ἐπὶ ὑφάσματος, ὅπερ ἠδύνατο νὰ περικλεισθῇ ἐντὸς φλοιοῦ καρύου! Ἡ λίθος δακτυλιδίου τινὸς τῆς συλλογῆς τοῦ δόκτορος Ἀεβώτ, ὅπερ ὑποθέτουσιν ὅτι ἀνῆκε τῷ Χέοπι πρὸ 500 π.Χ. ἐνιαυτῶν, τοσοῦτον λεπτοφυῶς εἶνε κεχαραγμένη ὥστε οἱ ἐν αὐτῷ χαρακτῆρες εἶνε ἀόρατοι διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ. Ταὐτὸ δύναταί τις εἰπεῖν περὶ τοῦ δακτυλιδίου τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου, ἐν Πάρμῃ, οὗτινος πρὸ δισχιλίων περίπου ἐνιαυτῶν ἡ εἰκὼν ἐχαράχθη.

Παρὰ τὰς τῆς χημείας θαυμαστὰς προόδους οἱ τρόποι τῆς σκευασίας χρωμάτων τινῶν, παρὰ τοῖς παλαιοῖς χρησίμων, σχεδὸν ἀπώλοντο. Οἱ τῆς Αἰγύπτου ναοὶ καὶ τὰ τῆς Πομπηΐας τείχη εἰσὶ κεκοσμημένα δι' εἰκόνων, ὧν τὸ χρῶμα τοσοῦτον εἶνε ζωηρόν, ὥστε νομίζει τις ὅτι μόλις χθὲς ἐζωγραφήθησαν· ἀληθὲς ὅτι, αἱ εἰκόνες αὗται ἐπὶ μακρὸν προσεφυλάττοντο ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἡλίου καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας, ἀλλ' ἀνετέσχον εἰς ἑτέρας οὐχ ἧττον φθοροποιούς. Τὰ χρώματα, ὧν τανῦν χρῆσιν ποιούμεθα, δύνανται μετ' αἰῶνος πάροδον, νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ ὡραῖα τοῦ μεσαιωνος σκηνογραφήματα τὰ πρὸ πεντάδος αἰώνων τὴν τοῦ χρόνου ἐπήρειαν περιφρονοῦντα; Ἐμιμήθησαν τὰ τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος ὑαλώματα, ἀλλ' οὔτε ὑπερέβησαν οὔτε κἂν προσήγγισαν ταῦτα. Οἱ τοῦ Τισιανοῦ καὶ Ραφαὴλ πίνακες διατηροῦσιν ἔτι πλοῦτον ἐκφράσεως καὶ θαυμασίαν μεγαλοπρέπειαν, νῦν ὅτε σύγχρονοί τινες εἰκόνες ἐκλεπίζονται καὶ ἀθλίως ἀμαυροῦνται.

Ἡ τῶν μετάλλων γνῶσις ἐν Ἀσίᾳ, κατὰ τὴν Βίβλον, τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἔσχεν ἐξ Ἀνατολῆς, παρὰ τῶν Ἀράβων δὲ εἰσήχθησαν εἰς Εὐρώπην τὰ τῆς μεταλλουργίας μυστήρια. Γνωστὴ ἡ περιγραφὴ τῶν θαυμασίων τοῦ περιφήμου ἀνακτόρου τῆς Ἔτης, διαμονῆς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κίνας. Οἱ Γάλλοι, μετὰ τὴν τοῦ Πεκίνου κατάληψιν, εἰσδύσαντες ἐν αὐτῷ, ἠπόρησαν ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ θησαυροῦ τῆς χρυσουργικῆς καὶ σμιλευτικῆς, λειψάνων ἀφανισθείσης τεχνουργίας, ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τούτῳ ἐναποτεθειμένων. Αἱ τῶν Σταυροφόρων δαμασκιναὶ σπάθαι, τοσοῦτον διὰ τὴν στόμωσιν αὐτῶν πεφημισμέναι, καί τοι ὀκτὼ αἰώνων ἔργα, οὐδὲ στίγμα ἰοῦ ἔχουσιν. Ἐν τῇ Λονδινείῳ ἐκθέσει ὑπῆρχε μία τοσοῦτον καλῶς στομωμένη, ὥστε ἡ ἀκὶς ἠδύνατο, ἄνευ κινδύνου θραύσεως, νὰ καμφθῇ οὕτως, ὥστε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν λαβήν. Ὁ περιηγητὴς Γεώργιος Θόμψων βεβαιοῖ, ὅτι εἶδεν ἐν Καλκούτῃ Ἰνδὸν βάλλοντα εἰς τὸν ἀέρα δρᾶκα ἀστρέπτου μετάξης καὶ διαμελίζοντα διὰ τοῦ ξίφους του ταύτην, πρὶν ἢ προλάβῃ νὰ καταπέσῃ εἰς τὴν γῆν. Πρὸς δὲ ἐν ἐπαρχίᾳ τινὶ τοῦ Ἰνδοστάν, τῇ τοῦ Ποινζάβ, τοῦ χάλυβος ἡ τεχνουργία δικαίας ἔτι ἀπολαμβάνει φήμης.

Πολλὰ ἔχομεν διδόμενα, ὅπως πιστεύσωμεν, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι, Ἕλληνες καὶ Ρωμαῖοι ἐποιοῦντο χρῆσιν μηχανῶν τοὐλάχιστον τῆς αὐτῆς δυνάμεως, ὅσης καὶ αἱ παρ' ἡμῖν, καὶ ἄνευ τῶν ὁποίων τὰ γιγάντια αὐτῶν οἰκοδομήματα ἀδύνατον ἦτο νὰ ἀνεγείρωσιν. Ὅπως παραδεχθῶμεν τὸ τοιοῦτον, ἀρκεῖ νὰ παρατηρήσωμεν τὸ μῆκος τῶν ἀποστάσεων, ὅθεν τὰς ὕλας τῶν ναῶν, ὀβελίσκων, τῶν ἀπειρομεγέθων ἐκ γρανίτου σφιγγῶν κλπ. ἐκόμιζον. Ἡ παρὰ τῇ Ἀλεξανδρείᾳ στήλη τοῦ Πομπηΐου φέρει ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτῆς κιονόκρανον βάρους περίπου 1000 κιλογράμμων, κανονικῶς τεθειμένον ἐπὶ τῆς βάσεως εἰς ὕψος εἴκοσι καὶ ἑπτὰ μέτρων. Ἴσως σοβαραὶ ὑπάρχουσιν ἀφορμαί, ὅπως πιστεύσωμεν κατὰ τὴν τοῦ Ἀραγὼ γνώμην, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐποιοῦντο χρῆσιν τοῦ ἀτμοῦ ὡς κινητικῆς δυνάμεως. Κατὰ τὸν Φιλίπς, δι' ἀνασκαφῶν εὑρέθη πλοίου σκελετός, μεθ' ἁπάντων τῶν παρεπομένων, μηχανῆ λογικῶς, μὴ χρησιμοποιουμένη ἄνευ τῆς δυνάμεως ταύτης. Ὁ μηχανευτὴς Βράχαμ ἀναγνωρίζει ὅτι τὴν ἰδέαν τῆς τοσοῦτον εὐφυοῦς ἐνταύτῳ καὶ περιφήμου τελειοποιήσεως τοῦ ὑδραυλικοῦ πιέστρου ἐκ τινος Αἰγυπτιακῆς ἠντλησεν εἰκόνος.

Τὰ δὲ μυστήρια ἑτέρων τεχνῶν, ἑτέρων γνώσεων τῶν μεμακρυσμένων ἐκείνων ἐποχῶν, ὧν μόλις ἴχνη διατηροῦνται, ἐτάφησαν ἴσως διὰ παντὸς ἐν τοῖς ἐρειπίοις τῶν Θηβῶν καὶ τῆς Νινευΐ.

Ε. Ζ.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΡΜΟΥ

Ὅπως εἶνε βέβαιον ὅτι ὁ Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, τόσῳ εἶνε ἐπίσης γνησία ἡ καταγωγὴ τῆς tournure ἐκ τοῦ ἀειμνήστου . . . κρινολίνου.

Τὸν ἐνθυμεῖσθε κυρία μου τὸν προσφιλῆ ἐκεῖνον συρμὸν ὅστις μετέβαλε τὰς ὁμοφύλους σας εἰς ἀερόστατα ἰδιορρύθμου σχήματος; Οὐχὶ βέβαια. Οὐδεμία γυνὴ ἔχει τόσην ἡλικίαν, ὥστε νὰ ἐνθυμῆται τοιαῦτα παλαιὰ πράγματα. Καὶ ἐν τούτοις ἦτο ἔξοχον προϊὸν τῆς γυναικείας καλαισθησίας τὸ μέσον ἐκεῖνο, ὅπερ μετέβαλλε τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰς ἀνοικτὰ ἀλεξήλια. Ἀλλὰ τὸ σκληρὸν τοῦ συρμοῦ δρέπανον μᾶς ἐστέρησε τούτου . . . . ὅπως οἴμοι! ἐγείρεται νῦν ἀπειλητικὸν κατὰ τοῦ διαδόχου του. Ἐντὸς ὀλίγου, αὔριον μεθαύριον ἴσως καταργεῖται καὶ ἡ τουρνοῦρ καὶ τίς οἶδεν, ἂν μετὰ δέκα, μετὰ εἴκοσιν ἔτη θὰ εὑρεθῇ μία κἂν εὐγενὴς ψυχὴ ἵνα χύσῃ ἓν δάκρυ εἰς τὴν μνήμην της.

* * *

Πέρυσιν ἰδίᾳ εὑρίσκετο ἐν τῇ ἀκμῇ της ἡ χαριτωμένη *τουρνοῦρ*. Ἀφοῦ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ὑπέστη διαφόρους αὐξομειώσεις, διότι τινὲς ἠρνοῦντο νὰ συμμορφωθῶσι καὶ προσεπάθουν, ἂν ὄχι νὰ ὑπεκφύγωσι, νὰ δείξωσι τοὐλάχιστον ὅτι εἶνε πολέμιοι, ὅλαι τέλος, μικραὶ μετὰ μεγάλων ὑπέκυψαν καὶ ἐθαύμαζεν ὁ κόσμος τὴν ἔξοχον ἐφεύρεσιν, δι' ἧς μετεβάλλετο ἡ ὄψις τοῦ γυναικείου κόσμου, δι' ἧς ἤλλαζεν ἡ συνήθης ὄψις τῆς γυναικὸς καὶ ἄλλη ἀκριβῶς παρίστατο αὕτη πρὸ τῶν ὀμμάτων μας. Καὶ ἠγνόει πότερον νὰ θαυμάσῃ, τὸ μυστήριον τῆς ἰσοροπίας ἢ τὴν δύναμιν τοῦ ἀσθενοῦς πλάσματος εἰς τὸ νὰ ἐγείρῃ τοιαῦτα βάρη . .

Καὶ ἠλπίζομεν ἡμεῖς οἱ πτωχοὶ φίλοι τοῦ συρμοῦ, ὅτι ἀκόμη θὰ ἐμεγεθύνετο . . ὅτι μόλις ἦτο ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐνδόξου σταδίου της.

Καὶ ὅμως πρὶν ἀκόμη φθάσῃ ἐν τῇ τελειότητι, πρὶν ὑπερβῇ τοὐλάχιστον τὸν πατέρα της — τὸ κρινολίνον — κατὰ τὰς διαστάσεις, πίπτει πίπτει ὑπὸ τὴν ἀμείλικτον τοῦ χρόνου πτοήν.

* * *

Εἰς τοιαύτας σκέψεις μὲ ἔφερον αἱ τελευταῖαι θλιβεραὶ εἰδήσεις. Μόλις ἔμαθον ὅτι *μειοῦται ἐπαισθητῶς*.. ἐνόησα. Εἶνε ἡ ἀρχὴ τοῦ τέλους. Αὔριον θὰ ἰδωμεν πάλιν τὰς κυρίας ὀρθὰς ὡς σανίδας ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ θὰ θεωρεῖται ἀγραμματοσύνη οὐχὶ πλέον ὁ πολλαπλασιασμός, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλαχίστη . . . προσθέσις.

* * *

Καὶ μετὰ τὰ θλιβερὰ ταῦτα προλεγόμενα, ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν οὐσίαν. Μετὰ τῶν χελιδόνων ἦλθον καὶ αἱ εἰδήσεις τῶν συρμῶν τῆς ἐποχῆς. Θὰ σᾶς τὰς εἴπωμεν ὅλας: ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἕως τὰ νύχια!

Ἡ κόμωσις ὑψηλὴ διὰ τὰς κυρίας. Ἐκείνη ἥτις θὰ κατορθώσῃ νὰ σχηματίσῃ διὰ τῶν πλοκάμων *της* (τὸ *της* ἔχει εὐρυτάτην σημασίαν) πύργον ὁλόκληρον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐκείνη εἶνε ἀξία στεφάνων. Εἰς τὰς δεσποινίδας δυστυχῶς δὲν δίδεται ἀπεριόριστος ἄδεια. Τοὐναντίον ὀφείλουσιν αὗται νὰ συμμαζεύσωσι τὴν πλουσίαν κόμην των καὶ τὸ πολὺ πολὺ νὰ σχηματίσωσι δι' αὐτῆς ὅσῳ τὸ δυνατὸν περιωρισμένον κόσσυμβον.

Ἔπειτα ἔρχονται τὰ καπέλα. Χάριν τούτων ἔκτακτος γίνεται κίνησις εἰς τὴν ἀγοράν. Κιβώτια πλήρη ἀναμένουσιν εἰς τὰς θύρας τῶν καταστημάτων τοῦ συρμοῦ καὶ κεφαλαὶ ἀσκεπεῖς ἐντὸς αὐτῶν. Ἀλλὰ ὑπάρχουσιν ἀκόμη μερικοὶ ἐνδοιασμοί. Ἴσως ἔλθωσιν ἄλλα,.. ξεύρω κι' ἐγώ. Toque καὶ capote εἶνε ἐν τούτοις τὸ σύνθημα ὡς πρὸς τὸ σχῆμα. Εἰς τὰ χρώματα οὐδεὶς ὑπάρχει περιορισμὸς ἀλλὰ τὰ λευκὰ — φαντάζομαι τὰς μελαγχροινὰς καὶ τὴν γνωστὴν παροιμίαν — προτιμῶνται. Ἡ δὲ διακόσμησις ἔσται ἀνθηροτάτη. Ἄνθη παντοχοῦ, λεπτὰ ὅσον τὸ δυνατὸν καὶ προπάντων ἴα.

* * *

Θὰ γαλλίσω πάλιν ἀλλ' εἴπωμεν ἤδη ὅτι εἶνε τοῦτο ἀπαραίτητον ἕνεκα τῆς πτωχείας τῆς γλώσσης μας. Διότι πῶς θέλετε νὰ ἐξελληνίσω τὰς λεπτὰς *ζακέττας* καὶ τὰς ἐκ χάνδρων *πελερίνας* τὰς ὁποίας θὰ φέρωσιν αἱ δεσποινίδες καὶ τὰ ἐπανοφώρια *βιζίτ* τῶν κυριῶν; Ὅλα δὲ ταῦτα ἀνεξαρτήτως τῆς ἡλικίας ὀφείλουσι νὰ ἦνε ἀνοικτὰ εἰς τὸ στῆθος διὰ νὰ φαίνηται λεπτὸς λευκὸς χιτωνίσκος ἐκ δαντελῶν, ἔξοχον φόρεμα καὶ κόσμημα συγχρόνως. Εἰς τὰ ἐνδύματα ὑπάρχουσι πολλαὶ γνῶμαι ὡς πρὸς τοὺς σχηματισμούς, τὰ χρώματα ὅμως ἐσαφηνίσθησαν· ὅλα ἀνοικτά. Ὅλαι αἱ ἀποχρώσεις τοῦ ῥόδου, τὸ ἀνοικτὸν κυανοῦν, τὸ ἰόχρουν, τὸ τοῦ ἡλιοτροπίου. Εἰς τὰ ὑφάσματα δὲ—θὰ τὰ εἴδατε βεβαίως—τὰ σειραδωτὰ καὶ τὰ ἔχοντα τετραγωνίδια προτιμῶνται . . τί λέγω . . διατάσσονται αὐστηρῶς.

* * *

Θέλετε καὶ ἄλλα; Θέλετε νὰ μάθητε ὅτι τὰ χειρόκτια εἶνε πάλιν μακρὰ (mousquetaires) μὲ δαντέλλας περὶ τὸν βραχίονα; Ὅτι καταργοῦνται τὰ μαῦρα περιπόδια καὶ ἀντικαθίστανται διὰ φαιῶν; Ὅτι τὰ ὑποδήματα δέον νὰ ἦνε τόσον λεπτὰ ὥστε νὰ ἐπτάνται σχεδὸν αἱ φέρουσαι αὐτὰ καὶ ὅτι ὑπάρχει ἐλπὶς . . . διὰ τὰς κοντὰς . . . νὰ ὑψωθῶσιν ὀλίγον τὰ τακούνια;

Μὲ τὴν ἐλπίδα ταύτην διατελῶ.

DANDY

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

*** *Τὰ θαύματα τῆς ῥεκλάμας.* Ἐὰν παρ' ἡμῖν ἀρκοῦσι τὰ τοιχοκολλήματα, ἀλλαχοῦ ἀκαλαύπτουσι καθ' ἑκάστην μέσα πρὸς διάδοσιν τῶν ἐμπορευμάτων των. Οὕτως ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ὁ ἔμπορος ἑτοίμων ἐνδυμάτων κ. Βωνμέϊκερ ἠγόρασεν ἵνα το-

προθετήση ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ καταστήματός του πρὸς ἐπίδειξιν τὸ ἀριστούργημά τοῦ Μουγκάξου, *τὸν Χριστὸν ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου*. Ἡ εἰκὼν αὕτη, διὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ὁποίας εἰσέπραξε κερδοσκόπος τις ἐν διαστήματι δύο μηνῶν, 250 χιλ. φράγκων, θὰ τοποθετηθῇ νῦν ἐν τῷ παραθύρῳ τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος· ἐστοίχισε δὲ εἰς τὸν ἀγοραστὴν 650 χιλ. φράγκων.

* * * Οἱ Γαλλοι καλλιτέχναι δι' ἀναφορᾶς αὐτῶν ἀξιοῦσι παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας, ἵνα παρ' αὐτῶν καὶ μόνων διορισθῶσιν οἱ κριταὶ τοῦ τμήματος τῶν καλῶν τεχνῶν ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἐκθέσει τοῦ 1889.

* * * Ἀπεβίωσεν ἐν Ρώμῃ ὁ αἰδεσιμώτατος πατὴρ Beckx, ἀρχηγὸς τοῦ τάγματος τῶν Ἰησουϊτῶν ἀπὸ τοῦ 1853. Διάδοχος αὐτοῦ ἐξελέγη ὁ ἐλβετὸς Anderledy.

* * * Ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων ὁ κ. Λεβασσὲρ ἀνεκοίνωσε πληροφορίας τινὰς περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Γαλλίας· κατὰ ταύτας τῷ 1801, ὅτε κατὰ πρῶτον ἐγένετο στατιστικὴ τῆς χώρας, οἱ κάτοικοι ἀνήρχοντο εἰς 27 ἑκατομ. κατὰ τὴν τελευταίαν δὲ ἀπογραφὴν τοῦ 1885 ὁ πληθυσμὸς ἀνῆλθεν εἰς 38 ἑκ. Ἡ αὔξησις δὲ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν διαφόρων κρατῶν τῆς Εὐρώπης προβαίνει ὡς ἑξῆς, καθ' ἕκαστον ἔτος. Ἐν Γαλλίᾳ δύο ἐπὶ τοῖς 1000· ἐν Ἰταλίᾳ, Αὐστρίᾳ, Σκανδιναυίᾳ καὶ Πορτογαλλίᾳ 7, ἐν Γερμανίᾳ καὶ Βελγίῳ 8, ἐν Ἀγγλίᾳ 9, ἐν Ὀλλανδίᾳ καὶ Δανιμαρκίᾳ 10 καὶ ἐν Ἑλλάδι 12. Εὐτυχεῖς ἡμεῖς, οἵτινες, ἂν δὲν ἔχομεν ἄλλα κέρδη, αὐξανόμεθα τοὐλάχιστον καὶ πληθυνόμεθα.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Ἐγράφομεν ἐν τῷ παρελθόντι φύλλῳ ὅτι ἡ Ἁγία Τεσσαρακοστὴ καὶ ὁ χόρος ἴσως τῶν παρελθουσῶν ἑορτῶν συνετέλεσαν, ὅπως ἐκδηλωθῇ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ποιά τις πνευματικωτέρα κίνησις καὶ τάσις πρὸς παροχὴν θρεπτικωτέρας τροφῆς εἰς τὸ κοινόν. Τὸ τοιοῦτον εἶνε παρηγορητικὸν σημεῖον προόδου ἀληθοῦς καὶ παρέχει ἀγαθάς τινας ἐλπίδας εἰς τοὺς ἀπεγοητευμένους.

Ὅταν ἀναγινώσκωμεν ἐν ταῖς ἐφημερίσι τῆς Ἑσπερίας, ὅτι ἐν τῇ δεῖνι αἰθούσῃ γενήσεται δημοσία διάλεξις ἐπὶ τοῦ δεῖνος ἐνδιαφέροντος θέματος, ἀλλαχοῦ ὁμιλία περὶ ζητήματος ἀπασχολοῦντος τὸ κοινὸν καὶ ἀλλαχοῦ πάλιν ἡμερὶς ἢ ἑσπερὶς φιλολογική, ἐν ᾗ οἱ μὲν καλοῦνται, ἵνα κρίνωσιν, οἱ δὲ ἵνα διδαχθῶσι, τότε ἰδίᾳ αἰσθανόμεθα ζηλοτυπίαν καὶ θλῖψιν ἡμεῖς, σκεπτόμενοι πόσον εἰς τὰ τοιαῦτα καθυστεροῦμεν, οἱ ἐπὶ ἄλλα σπεύδοντες.

Σειρὰ μακρὰ τοιούτων ἀγγελιῶν δημοσιεύεται ἐκεῖ καθ' ἑκάστην καὶ ἐκλέγει ὁ εὐτυχὴς ἀναγνώστης μίαν ὡς ὁδηγὸν τῆς ἑσπέρας του. Ἰδίᾳ οἱ ἔχοντες λόγους ν' ἀποφεύγωσι τὰ θέατρα καὶ τὰς συναυλίας— ἄνθρωποι καθ' ὅλα μὲν ὁμοιοπαθεῖς πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' ἔχοντες ἐξ ἄλλου ἄλλα πρανόμια—γνωρίζουσιν ἀπὸ πρωΐας πῶς θὰ διέλθωσιν εὐαρέστως ὥρας τινὰς τῆς ἑσπέρας, τί θὰ μάθωσι καὶ ποίας ἀπορίας τῶν θὰ λύσωσιν ἄνδρες σπουδαῖοι, μὴ κρύπτοντες ὑπὸ τὴν γῆν τὸ τάλαντον αὐτῶν, ὅπως οἱ ἰδικοί μας. Καὶ σπεύδουσιν εἰς τὰ ἑστιατόρια οὕτως εἰπεῖν τῆς διανοητικῆς τροφῆς καὶ διδάσκονται, καὶ συγκινοῦνται καὶ γεννᾶται ἐν αὐτοῖς ὁ πόθος τῆς ἐρεύνης, τῆς μελέτης, τῆς προόδου.

Ἡμεῖς δέ; Πρέπει νὰ ἔλθῃ ἡ μεγάλη Τεσσαρακοστή, καὶ μόλις τότε ὡρισμένος πάλιν στενότατος κύκλος ἐργατῶν τῆς διανοίας θὰ ἀναγγείλῃ ὅτι κάτι ἔχει ν' ἀναγνώσῃ. Δύο-τρεῖς ἑσπέραι τῆς ἑβδομάδος ἀφιεροῦνται εἰς ἀναγνώσματα καὶ ἐκ τῶν χιλιάδων κατοίκων τῆς πρωτευούσης, ἐκ τῶν ἑκατοντάδων φοιτητῶν, οἵτινες ἀλλαχοῦ ἀποτελοῦσι τὸν πυρῆνα τῶν τοιούτων ὁμηγύρεων, μόλις θὰ εὑρεθῶσιν ὀλίγοι τινές— κατὰ δεκάδας ἀριθμούμενοι—ἀποφασίζοντες νὰ στερηθῶσι πρὸς στιγμὴν τῆς μυρωμένης τῶν καφενείων ἀτμοσφαίρας καὶ ἐκ τῶν πολυαρίθμων φίλων τοῦ μέλλοντος νὰ ἀγορεύσῃ ἢ ν' ἀναγνώσῃ φιλολογικόν τι ἢ ἐπιστημονικὸν ἔργον εὐαριθμότατοι θ' ἀποφασίσωσι νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ ὡρισμένον μέρος, ὅπερ συνήθως εἶνε ἓν καὶ μόνον, ἡ στενὴ τοῦ Παρασσοῦ αἴθουσα. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι μάλιστα οἱ λόγῳ φιλίας σπεύδοντες—πιστεύουσιν ὅτι ὑποχρεοῦσιν οὕτω τὸν φίλον των.

Ἐλάχιστοι εἶνε ἐκεῖνοι οἵτινες μεταβαίνουσιν ἵνα διδαχθῶσιν, ὅπως ἐλάχιστοι εἶνε ἐπίσης καὶ οἱ ἀποφασίζοντες νὰ διδάξωσιν ἢ νὰ ὑψώσωσι τοὺς ὁμιλητάς των εἰς σφαῖραν ἀνωτέραν. Καὶ τὰ δημόσια ἀναγνώσματα παρ' ἡμῖν μόνον *διὰ τὸν τύπον* γίνονται. Ἂν ἔλειπεν ὁ φιλολογικὸς σύλλογος *Παρασσός* καὶ ἡ *Ἑταιρεία τῶν φίλων τοῦ Λαοῦ*, περὶ τοῦ ἐθνωφελοῦς ἔργου τῆς ὁποίας ἐν ἰδίοις ἄλλοτε θὰ πραγματευθῶμεν, οὐδὲ τὸ μικρὸν τοῦτο δεῖγμα τῆς πραγματικῆς προόδου θὰ εἴχομεν, ὅπως τὸ στεροῦνται ἐπίσης οἱ κάτοικοι ὅλων σχεδὸν τῶν ἑλληνικῶν πόλεων.

Καὶ ἐν τούτοις πανταχοῦ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, ἐν ἑκάστῃ ἐπαρχίᾳ, ἐν ἑκάστῃ πόλει ἑλληνικῇ, δυνάμενοι νὰ παράσχωσιν ἀληθεῖς εὐεργεσίας διὰ τοιούτων ἀναγνωσμάτων. Διατί δὲν ἀποφασίζουσιν οὗτοι νὰ μεταδώσωσι τὰς γνώσεις καὶ τὰς ἰδέας των; διατί δὲν σπεύδουσι νὰ συνδράμωσιν οὕτω τοὺς συμπολίτας των; Ἂν δὲν κατορθώσωσι νὰ τοὺς διδάξωσιν ἄλλο τι, θὰ τοὺς περισπάσωσι, θὰ τοὺς ὑψώσωσιν ἄνω τοῦ ταπεινοῦ ἐδάφους τῆς μικροπολιτικῆς, ἐν ᾧ ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας δυστυχῶς κυλίονται!

Ἡμεῖς θεωροῦντες τὰ δημόσια ἀναγνώσματα ὡς ἓν τῶν συντελεστικωτέρων μέσων πρὸς διδασκαλίαν, καλλιέργειαν ἀγαθῶν φρονημάτων καὶ ἀνάπτυξιν πνευματικωτέρου βίου, ἔτι δὲ ὡς ἄριστον φάρμακον κατὰ τῆς ἐπικρατούσης πνευματικῆς καχεξίας, εὐχόμεθα ὑπὲρ τῆς διαδόσεως καὶ εὐρύνσεως τοῦ κύκλου των· θέλομεν δὲ ἐξετάζει ταῦτα τοῦ λοιποῦ ὑπὸ εὐρυτέραν ἔποψιν.

ΕΣΠΕΡΙΣ ΤΟΥ κ. ΔΗΜ. ΚΟΚΚΟΥ

Ὁ ποιητὴς τῶν *Γελώτων*, ὁ χαρίεις, ζωηρότατος καὶ ἰδιορρυθμότατος φίλος, καταλαμβάνει τὸ βῆμα, ἀφοῦ προηγουμένως κατέλαβε τὴν αἴθουσαν ἀπόλυτος πλειοψηφία κυριῶν καὶ δεσποινίδων, παρ' αἷς ἔχει ζηλευτὴν δημοτικότητα — καὶ ἀφιλοκερδῆ ὅλως, ἕνεκεν τῆς ὡς ἐγγάμου ἰδιότητός του.

Ἄλλως τε ἡ ἑσπερὶς εἶνε ποιητική, καὶ τὰ τρυφερὰ αἰσθήματα, ἅτινα θὰ ἐκφράσῃ ὁ ποιητὴς ἀπαιτοῦσιν ἀνάλογον ἀκροατήριον.

Ὁ κ. Κόκκος πρίν ἢ ἀπαγγείλῃ τὰς ποιήσεις του ἤρχισε δι' ἐμμέτρου προλόγου νὰ ἐξαιτῆται τὴν ἐπιείκειαν τοῦ κοινοῦ. Ἀλλ' ἦτο τόσον εὔθυμος ὁ πρόλογος, ὥστε ὡς ἴδιον ἐκληφθεὶς ποίημα, σατυρικὸν κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του, προὐκάλεσεν ἐπευφημίας καὶ χειροκροτήματα. Ἰδίως αἱ περὶ γούστου καὶ ποιήσεως θεωρίαι του ἦσαν τόσον ἀληθεῖς, ὅσον πρωτότυποι τινὲς τῶν ὁμοιοκαταληξιῶν του. Κρίνατε:

Καὶ εἰς βεβαίως νὰ ἀρνηθῇ θὰ ἠμπορέσῃ,
ὅτι τὰ γ ο ῦ σ τ α, καθὼς λέγουν, εἶν' ἀλλόκοτα,
θ' εἰς αὐτὸν ἡ.. Ἄρτεμις ὑπερασρέσει,
πλὴν ἄλλος τὴν εὑρίσκει ὡς ἐ υ λ ὁ κ ο τ τ α,

. . . . . .

Καὶ εἰς τὴν ποίησιν λοιπὸν οὕτω συμβαίνει,
τινὲς ἀρέσκονται εἰς πένθιμ' ἆσματα,
ἄλλους ὁ γέλως καὶ ἡ σάτυρα εὐφραίνει,
καὶ ἄλλους πάλιν φόνοι καὶ φαντάσματα.
Τινὰς τὸ τῆς πατρίδος αἴσθημα ἀνυψόνει,
καὶ ἄλλους . . . μία θρὶξ τῆς φίλης τῶν καὶ μόνη!

Εἶτα ὁ ποιητὴς διηγεῖται πόσον ἐκοπίασε πρὸς εὕρεσιν καὶ σύλληψιν τῶν θεμάτων του. Καὶ ὅτι ταῦτα ὅλα ἀναφέρονται εἰς τὸ βασίλειον τῶν ζώων, ἀφοῦ θὰ ψάλῃ τοῦ Κύκνου τὴν πικραν παράδοσιν, τοῦ ἀμνοῦ τὸ σκληρὸν τέλος καὶ τοῦ σκύλου του τὴν πίστιν. . . .

Καὶ μὴν εἰπῇ τὸ ἀκροατήριον ἀθρόον,
πῶς δὲν ἀξίζει νὰ λαλῇ τις περὶ ζώων·

. . . . . .

Διότι παρευθὺς καὶ ἐγὼ θὰ ἐρωτήσω,
ποῖος τοῦ κύκνου ἔχει τὴν λευκότητα;
καὶ πάλιν — δίχως κἂν νὰ τὸ δυσαρεστήσω —
Τίς τοῦ προβάτου ἔχει τὴν ἀγνότητα;
Καὶ ποία κρύπτει, ἐκ τοῦ εὐγενοῦς ὀμίλου,
τὴν πίστιν, τὴν φιλανθρωπίαν κἂν τοῦ σκύλου;

Καὶ ἐπειδὴ βεβαίως οὐδεμία ἠδυνήθη ν' ἀπαντήσῃ: — Ἐγώ! εἰς τὰς ἐρωτήσεις του, ὁ κ. Κόκκος ἀπήγγειλε μετὰ πολλῆς χάριτος τὸν *Κύκνον* του, τρυφερὸν εἰδυλλιακὸν ποίημα, ὅπερ θέλομεν δημοσιεύσει ἐν τῷ ἑπομένῳ φύλλῳ, τὴν *Μάρω καὶ τὸ Ἀρνάκι*, εἰδύλλιον ἐπίσης, πλῆρες καρδίας καὶ ἐθνικοῦ ἀρώματος, ἐν ᾧ ἡ Μάρω ἠγάπησε τ' ἀρνί της ἀλλά . . . τῆς τὸ ἔπηρε ὁ λύκος, ὅταν ὁ Μῆτρος τῆς ἔπηρε τὴν καρδιά . . . Καὶ δύο ἄλλα ποιήματα, τὸν *Κὺρ Ἀνδρέαν* καὶ τὸν *Σκύλον* του, ὧν τὸ τελευταῖον ἰδίᾳ πολλάκις ἐπευφημήθη ὑπὸ τοῦ κοινοῦ, διά τε τὰ περιεχόμενα ἐν αὐτῷ περὶ πίστεως διδάγματα καὶ διὰ τὴν εὐθυμίαν καὶ χάριν, μεθ' ἧς ἐξετίθεντο τὰ φιλοκυνικὰ αἰσθήματα τοῦ ποιητοῦ καὶ τὰ φιλανθρωπικὰ αἰσθήματα τοῦ σκύλου του.

Ἐν γένει ἡ ἑσπερὶς αὕτη ἦτο χαριτωμένη, εὔθυμος, ποιητικωτάτη δὲ καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ἀκροατηρίου, τοῦ τόσην ἐπίσης ἐγκλείοντος ποίησιν καὶ ὡραῖα περιεχόμενα.

Ἐν τῷ ἑπομένῳ φύλλῳ *Αἱ Ἑσπερίδες* τῶν κ.κ. Κατσαρᾶ, Ζαλοκώστα καὶ Βλάχου.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ «ΕΝΩΣΕΩΣ»

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 7 ΜΑΡΤΙΟΥ 1887. ΕΤΟΣ Δ', ΑΡΙΘ. 6.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΤΡΑΦΕΙΣα Πλατεία ΚΒ' Μαρτίου, παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ
ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΜΕΤΑ ΔΕΛΤΙΟΥ
καὶ πωλεῖται λεπτ. 15. Παλαιὰ φύλλα λεπτ. 20.
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ἐν Ἑλλάδι δραχμαὶ 10. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 12.

ΤΙΜΗ ΑΓΓΕΛΙΩΝ. Ὁ στίχος ἁπλῆς δρ. 1, ἀντὶ 1.50. Διὰ πλειοτέρας καταχωρίσεις κατ' ἀπόμονην.

Παρακαλοῦμεν τοὺς ὀφείλοντας συνδρομὰς παρελθόντων ἐτῶν ν' ἀποστείλωσιν αὐτὰς κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν τότε διευθυντὴν τῆς *Ἑβδομάδος* κ. Δ. Γρ. Καμπουρόγλουν ἵνα μὴ ἐπέρχηται σύγχυσις ἐν τοῖς βιβλίοις τῆς νέας περιόδου.

Ἐπείσης παρακαλοῦμεν τοὺς ἐν Ρωσσίᾳ συνδρομητὰς τῆς *Ἑβδομάδος* νὰ παύσωσιν ἀποστέλλοντες διὰ φορτωτικῆς τὰς ἐπὶ συστάσει ἐπιστολάς των, διότι ἐπιβαρύνουσιν ἑαυτοὺς μὲ τετραπλῆν σχετικὴν ἔοδον. Οὕτως, ἐπιστολὴ περιέχουσα χαρτονόμισμα πέντε ρουβλίων ἐστοίχισεν ἡμῖν δρ. 6 ἀντὶ τῶν ἡμισυ τοῦ περιεχομένου. Μέχρις ὅτου κανονίσωμεν τὸ μέσον τῆς ἀποστολῆς τῶν συνδρομῶν των ἐστωσαν θεματοφύλακες τῆς *Ἑβδομάδος* καὶ ἐκ δεχθῶσι τὰς εὐχαριστίας της διὰ τὴν σπουδήν, μεθ' ἧς ἐσπευσαν εἰς τὴν προσκλησίν της.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΕΑΤΟΚΗΡΙΑ

Ὡς γνωστόν, ἐν Πειραιεῖ λειτουργεῖ ἐπὶ τινος ἐργοστάσιον στεατοκηρίων, ἐφάμιλλον κατὰ πάντα τοῖς ἐν τῇ Ἀδόῃ. Τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο τοῦ κ. ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ΚΑΡΩΝΗ ἐμπορεύεται καὶ ἀλευρον χιλιάδας μετρητῶν (μετρητὴς ἑκατὸν κιλῶν ποιότητος καὶ εἴδους, μεταλλικὰς φῶς καὶ διευθύνεται ὑπὸ τοῦ νέου κ. Κωνστ. Καρώνη, υἱοῦ, εἰδικῶς εἰς τὴν Εὐρώπην σταλέντος τὸν κλάδον τοῦτον τῆς βιομηχανίας.

ΤΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Καπνικαράς, ἀριθ. 22
Εἰς τὸ κηροπλαστεῖον τοῦ τέως κ. ΑΡΙΣΤ. ΚΑΡΩΝΗ

COMMERCIAL UNION ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΡΕΥΟΥΣΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ.
Κεφάλαιον 62,500,000 φράγκων
ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ
Ἀσφαλίζει οἰκίας καὶ ἐμπορεύματα κατὰ πυρός.
ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
Σ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ καὶ Α. ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ

Ν. Γ. ΖΟΓΡΑΦΑΚΗ
Η ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ
Πωλεῖται ἀντὶ δραχμῆς πρὸς ὀφελος τῶν ἐτοῦ σεσοῦ πάντων εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἑστίας καὶ εἰς τὰ Βαστάζματα Ἀνάστ. Κωνσταντίνου. Ταχυδρομικῶς ἀποστέλλεται ἀντὶ δρ. 1.20.

ΧΑΡΤΟΤΙΩΛΕΙΟΝ
ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ἐπιτρέπουν ἐπισκέψεις τιμῶνται ἐπὶ χάρτου Ἀγγλικοῦ Ἀπὸ πρωΐας μαφαγοῦς δραχ. 2.50 τὰ 100. Ἐπὶ ἰδίου χάρτου Βας ποιότητος δραχ. 2 τὰ 100. Κατασκευάζονται φορτιδες ἐξ Ἐλαστικῆς (Caoutchouc), παντὸς εἴδους καὶ μεγέθους. Ἐργοστάσιον Φακέλλων παντὸς μεγέθους. Μόνοι κατασκευαστὴς τῶν κατασκευῶν Κωνσ. Ἀν. Ἐμμανουὴλ, Ἀνωδέρουν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΜΠΑΝΟΣ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ. Ὁδὸς Πατησίων, Ἀριθ. 8.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΗΝΩΜΕΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ
(SOCIÉTÉ DES AUTEURS RÉUNIS)
Ἡ Ἑταιρεία σκοπεῖ τὴν ἐκτύπωσιν παντὸς φιλολογικοῦ, ἐπιστημονικοῦ καὶ μουσικοῦ ἔργου, εἰς πλουσιωτάτας γλῶσσας κτλ.
Τὸ κεφάλαιον αὐτῆς ἀνέρχεται εἰς 300,000 χιλ. φράγκων, διηρημένον εἰς 3000 μετοχὰς, ἐξ 100 φράγκων.
Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἑταιρείας, ἥτις ἱδρύθη συμφώνως πρὸς τὸν Γαλλικὸν Νόμον τῆς 24 Ἰουλίου 1867, καὶ λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ π. ἔ. εἶνε ὁ ἐξόχως κ. J. Peigné (J. Paysant).
Πᾶς ἐπιθυμῶν νὰ ἐκτυπωθῇ οἱονδήποτε σύγγραμμα ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ταύτης, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ 100 μόνον φράγκα εἰς τέσσαρας δόσεις.
Ὁ ἀναγκαῖος εὐρυτέρας πληροφορίας ἀπευθυνθήτω πρὸς τὸν ἐνταῦθα διευθυντὴν κ. M. Ἐρυλλον, Ἰατρόν. Βιβλιοπωλεῖον Νάκη ἀπὸ 4—5 μ. μ.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΑΜΑΞΟΣΤΟΙΧΙΩΝ ΕΠΙΒΑΤΩΝ
Γραμμὴ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΚΟΡΙΝΘΟΥ-ΝΑΥΠΛΙΟΥ
Ἀνοδος
Π. Μ. Ἐκ Πειραιῶς ὥρ. 7. Ἀθηνῶν 7.35 δι' Ἐλευσῖνος, Μεγάρων, Κελαμακίου, εἰς Κόρινθον 11.15. Ἐκ Κορίνθου 12 διὰ Νεμέας, Μυκηνῶν εἰς Ἄργος 2.40. Ναύπλιον 3.15. Μύλους 3.35. Μ. Μ. Ἐκ Πειραιῶς 12.40. Ἀθηνῶν 1.15 μὲ σταθμεύσεις, ὅπως τὴν πρωΐαν. Εἰς Κόρινθον 5.
Κάθοδος.
Π. Μ. Ἐκ Κορίνθου 10.15 μετὰ σταθμεύσεων, εἰς Ἀθήνας 2.05, εἰς Πειραιὰ 2.40. Μ. Μ. Ἐκ Μύλων καὶ Ναυπλίου 12.10. Ἄργους 12.45 μὲ σταθμεύσ. εἰς Κόρινθον 3.30. Μ. Μ. Ἐκ Κορίνθου 4.10 μὲ σταθμεύσεις εἰς Ἀθήνας 8.05. Εἰς Πειραιὰ 8.25.
Γραμμὴ Κορίνθου-Αἰγίου-Πατρῶν.
Ἐκ Κορίνθου διὰ τῆς ἡμέρας 11.40 π. μ. καὶ 5.20 μ. μ. εἰς Κιάτον, Ξυλόκαστρον καὶ Καμάρι, ἐπιστρέφουσαι εἰς Κόρινθον τὴν 9.30 π. μ. καὶ 3.40 μ. μ. σταθμεύουσαι ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων καὶ εἰς 7 διαμέσους στάσεις.
ΣΗΜ. Μεταξὺ Μύλων, Ἄργους, Ναυπλίου λειτουργεῖ ἰδιόκον δρομολόγιον.
Ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω δρομολογίου ἐμπορικαὶ ἀμαξοστοιχίαι κυκλοφοροῦσαι πρὸς τῆς ἑβδομάδος μεταξὺ Πειραιῶς, Κορινθου, Ναυπλίου.

ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΠΙΒΑΙΟΘΗΚΑΙ

Βιβλιοθήκη Ἐπιστημονικῆς Ἀναγνώσεως ἀνοιγομένη 9—12 π. μ. καὶ 2—4 μ. μ. κατὰ τὰς ὥρας τῶν Δημοσίων Βιβλιοθηκῶν. Ἀναγινώσκεται καὶ Σάββατον.

Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς. Ἀναγινώσκεται ἀπὸ 9—12 π. μ. καὶ 2—5 μ. μ. κατὰ τὰς ὥρας κοινῆς ἀναγνώσεως τῆς Βουλῆς. Ἀναγινώσκεται βιβλία καὶ Σάββατον.

Βιβλιοθήκη Παρνασσοῦ. Πρόσκτησις τῶν μελῶν τοῦ συλλόγου καὶ ἐκ τῶν ἀπόντων.

ΜΟΥΣΕΙΑ

Φυσιολογικὸν. Τετάρτην καὶ Σάββατον 9—12 π. μ.

Ἀνθρωπολογικὸν. Ἀνοικτὸν κάθε ἡμέραν ἐκτὸς Κυριακῶν 9—12 π. μ. καὶ 2—4 μ. μ. Κατὰ Κυριακὴν μόνον π. μ. Κεντρικὸν Ἱστορικὸν. 9—12 π. μ. καὶ 2—4 μ. μ. Κατὰ Κυριακὴν μόνον π. μ. Ἐξαιρεῖται ἡ Κυριακὴ καὶ Δευτέρα τὴν π. μ. Ἐπιτρέπει τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἀντικειμένων τῆς Ἀθηνᾶς, Ἀκροπόλεως, Ἀρχαιοτ. Ἀγορᾶς, Ἀρχαιοτ. Ἀθηνῶν, Ἀδριανοῦ, Σκιάδος, Ἀρχαιοτ. Ἐλευσῖνος, Ἀρχαιοτ. Ἀμφιαρείου, Ἀρχαιοτ. Ἐπιδαύρου, Ἀρχαιοτ. Ἀκρόπολεως Ἀθηνῶν, Ἀρχαιοτ. Ἀκρόπολεως Ἐλευσῖνος, Ἀρχαιοτ. Ἀκρόπολεως Ἐπιδαύρου, Ἀρχαιοτ. Ἀκρόπολεως Ἀμφιαρείου, Ἀρχαιοτ. Ἀκρόπολεως Ἀκρόπολεως

Μάρτιος		ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ	
Ἡμερομηνία			
Ν.	Ἰ.	Ἡμέρ.	Ἑορταί
19	7	Σάββ.	Τοῦ ἐν Χερσῶνι ἱερομ. Καπιτῶνος καὶ τῶν συνάυτῷ (Εὐγενίου, Νέστωρος κλπ.).
20	8	Κυρ.	Τῆς Σταυροπροσκυνήσεως Θεοφυλάκτου Νικομηδείας.
21	9	Δευτ.	Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 μαρτύρων.
22	10	Τρίτη	Κοδράτου μάρτ. (τοῦ ἐν Κορίνθῳ) καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
23	11	Τετ.	Σωφρονίου Ἀρχιεπ. Ἱεροσολύμων.
24	12	Πέμπτ.	Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ.
25	13	Παρ.	Ἀνακομιδὴ λειψάνου Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως. Χριστίνης μάρτυρ.

Ἀνατολὴ 6.5'. Δύσις 6.9'. Μέγεθος ἡμέρας 12.4'.

ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Μαρτίου 8. Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως. Πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐν τῷ σταδίῳ τῆς ἁγ. Τεσσαρακοστῆς ἐν ἀγαθοῖς ἔργοις καὶ ἀρεταῖς διαγωνιζομένων προβάλλεται κατὰ τὴν Γ' ταύτην Κυριακὴν ὁ τίμιος Σταυρὸς εἰς προσκύνησιν· πᾶσα δὲ ἡ ἐπερχομένη ἑβδομὰς ἐκ τῆς Κυριακῆς ταύτης καλεῖται ἑβδομὰς τῆς Σταυροπροσκυνήσεως.

Μαρτίου 9. Τῶν Ἁγίων 40· οὗτοι εἰσιν οἱ ἐν τῷ 320 γυμνοὶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐν καιρῷ χειμῶνος καὶ δριμυτάτου ψύχους ἐν τῇ λίμνῃ τῆς Σεβαστείας ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ διακαρτερήσαντες καὶ ὧν τὰ τίμια σκέλη σκληρῶς κατασυντέτριψαν. Κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν τὰ ὀνόματα τούτων εἰσὶ τὰ ἑξῆς· Ἀγγίας, Ἀγλαΐος, Ἀέτιος, Ἀθανάσιος, Ἀκάκιος, Ἀλέξανδρος, Βιβιανός, Γάϊος, Γοργόνιος, Δομικανός, Δόμνος, Ἐκδίκιος, Εὐνοϊκός, Εὐτυχής, Εὐτύχιος, Ἠλιανός, Ἡλίας, Ἡράκλειος, Ἡσύχιος, Θεόδουλος, Θεόφιλος, Ἰωάννης, Κλαύδιος, Κύριλλος, Κυρίων, Λυσίμαχος, Μελίτων, Νικόλαος, Ξανθίας, Οὐαλέριος, Οὐόλης, Πρῖσκος, Σακερδών, Σαβηριανός, Σισίνιος, Σμάραγδος, Φιλοκτήμων, Φλέβιος καὶ Χαιδίων.

Μαρτίου 11. Σωφρονίου Ἱεροσολύμων. Εἷς τῶν ἐνδόξων συγγραφέων καὶ ὑμνογράφων τῆς Ἐκκλησίας. Ἔργον αὐτοῦ εἰσιν αἱ εὐχαὶ τοῦ Μεγάλου Ἁγιασμοῦ καὶ αἱ ὧραι τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Θεοφανείων. Ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου τούτου ὁ Ὅμερ καὶ οἱ Ἄραβες ἐκυρίευσαν τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐπ' αὐτοῦ, τῷ 637, ἐπεβλήθη τὸ πρῶτον τοῖς χριστιανοῖς ὁ κεφαλικὸς φόρος, ἐφ' ᾧ πλήρης ἀθυμίας καὶ θλίψεως, ὁ γέρων Πατριάρχης παρέδωκε τὸ πνεῦμα, ἀναμιμνησκόμενος τῶν λόγων τοῦ Σωτῆρος «καὶ Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν ἄχρι πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν», διότι ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο ἡ πικρὰ αὕτη πλήρωσις τῶν λόγων τοῦ Κυρίου.

Γ. Λ.

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἣν παρελθοῦσαν Τρίτην ἡ Α.Μ. ὁ βασιλεὺς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ὑπασπιστοῦ αὐτοῦ κ. Κριεζῆ ἐπεσκέψατο τὴν ἐν Πειραιεῖ ναυτικὴν σχολὴν τῶν δοκίμων, καὶ ἠκροάσατο τῶν μαθημάτων, ἅτινα ἐδιδάσκοντο ἐν ταῖς τάξεσι ταύταις, ὡς καὶ τῆς ἐξετάσεως μαθητῶν τινων. Ἐξέφρασε δὲ τὴν εὐαρέσκειάν του. — Διωρίσθησαν δικηγόροι παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις δικαστηρίοις οἱ κκ. Δ. Ζ. Παπανικολόπουλος, Δ. Θ. Ρόδιος, Ρ. Α. Ραυτόπουλος, Πολύβιος Ν. Δικαῖος καὶ Ἀλ. Βαρέττας. — Διωρίσθη προσωρινῶς ἀναπληρωτὴς τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις προξένου ὁ κ. Χ. Μαζαράκης. — Ἐνεκρίθη ἡ σύστασις τεσσάρων κακουργιοδικείων ἐν τῷ περιφερείᾳ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν κατὰ τὴν α' τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους σύνοδον. — Τὸ συμβούλιον τῶν δημοσίων ἔργων διώρισεν ἐπιτροπὴν ἐκ μηχανικῶν, ἥτις θὰ ἐξετάσῃ ἐπισταμένως τὴν κατάστασιν τῶν ὑπονόμων τῆς πόλεως καὶ τὴν κατασκευὴν αὐτῶν καὶ θὰ προτείνῃ τὰ μέτρα, ἅτινα θεωρεῖ κατάλληλα πρὸς καθαρισμὸν καὶ διόρθωσιν αὐτῶν.

ΕΓΧΩΡΙΑ

Κατὰ μέτρον γενικὸν τῆς ἀστυνομίας Σύρου ἀπεπέμφθησαν ἐκ τῶν ξενοδοχείων πᾶσαι αἱ ἄσεμνοι γυναῖκες αἱ σκάνδαλα προξενοῦσαι καὶ προσβάλλουσαι τὴν δημοσίαν ἠθικήν. — Λέγεται ὅτι κατ' Ἀπρίλιον ὁ διάδοχος θέλει ἐξέλθει εἰς περιοδείαν ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος. — Οἱ κληρονόμοι τῆς μακαρίτιδος Ἑλένης χήρας Μιχαλοπούλου κατέβαλον εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Χατζῆ Κώστα τὸ κληροδότημα αὐτῆς ἐκ δρ. 4,000.

ΕΜΠΟΡΙΚΑ, ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑ κτλ.

Κατὰ τὰς προεισαγωγικὰς συνδιαλέξεις τοῦ σὶρ Οὐόλφ καὶ τῆς Ὑψ. Πύλης, αὕτη ἔδειξε σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ ἀναγωρίσῃ τὴν περὶ εἰσαγωγῆς τῶν Ἑλληνικῶν καπνῶν εἰς Αἴγυπτον σύμβασιν. — Καθηλκύσθη ἐσχάτως εἰς τὴν θάλασσαν τὸ πρῶτον ἐκ τῶν διὰ λογαριασμὸν τῆς Πανελληνίου ἀτμοπλοΐας ναυπηγουμένων ἀτμοπλοίων. — Ἡ γαλλικὴ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθέτου φόρου ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν, ἀπεφάσισε δ' ὅπως ἅπαντα τὰ ἐκ σίτου φορτία τὰ εἰς γαλλικοὺς λιμένας ἐρχόμενα πληρώνουσι μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τὸν πρόσθετον φόρον φρ. 8. — Τὸ συμβούλιον τῶν μεταλλουργείων τοῦ Λαυρείου ἐξελέξατο διευθυντὴν τὸν κ. Ἀνδρ. Κορδέλλαν ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος κ. Φωκ. Νέγρη.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

Ὁ ἄχρι τοῦδε γυμνασιάρχης τοῦ ἐν Λαρίσσῃ γυμνασίου κ. Ν. Γεωργιάδης μετετέθη ὡς καθηγητὴς εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Α'. Γυμνάσιον. — Εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς παιδείας νομοσχέδιον, δι' οὗ συνιστᾶται παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τούτῳ συμβούλιον ἐκπαιδεύσεως, οὗ ἔργον εἶναι ἡ ὑποβολὴ γνωμῶν τῷ ὑπουργείῳ περὶ ζητημάτων, ἀναφερομένων εἰς τὰ τῆς παιδείας καὶ εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ ἐποπτεία καὶ ἐπιθεώρησις τῶν δημοσίων ἢ ὡς δημοσίων ἀναγωρισμένων καὶ τῶν ἰδωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων. — Ὑποστὰς τὴν ἐπὶ ὑφηγεσίᾳ προφορικὴν δοκιμασίαν ὁ κ. Ὄθων Ἀθ. Ρουσόπουλος ἐγένετο δεκτὸς ὡς ὑφηγητὴς τῆς χημείας. — Ἐπίσης ὁ ἰατρὸς κ. Εὐάγ. Καλλιοντζῆς ὑποβαλὼν διατριβὴν ἐπὶ ὑφηγεσίᾳ «περὶ τῶν λίθων τῆς κύστεως» ἐγένετο δεκτὸς ὡς ὑφηγητής. — Ἐκ τῶν διαγωνισθέντων περὶ ὑποτροφίας τοῦ Κληροδοτήματος Παπαδάκη ἐπέτυχον οἱ κκ. Κων. Ι. Κωτούλας ἐκ Σιατίστης τῆς Μακεδονίας καὶ Ἀθ. Παπανικολάου ἐκ Δισκάτης τῆς Θεσσαλίας. — Πρόεδρος τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγου ἐξελέγη ὁ κ. Α. Παπαδάκης. — Ἀνεχώρησεν εἰς Μυκήνας καὶ Τίρυνθα χάριν ἀρχαιολογικῶν μελετῶν ὁ διευθυντὴς τῆς ἐνταῦθα ἀμερικανικῆς σχολῆς κ. D' Ooge καὶ τὰ μέλη τῆς σχολῆς μετὰ τοῦ γερμανοῦ ἀρχαιολόγου κ. Dörpheld καὶ τοῦ ἀρχαιοτριβοῦς ἄγγλου κ. Leaf. — Διωρίσθη καθηγητὴς τοῦ ἐν Τρικκάλοις γυμνασίου ὁ κ. Ν. Καραβᾶς καὶ τοῦ ἐν Σπάρτῃ ὁ κ. Κωνστ. Νεστορίδης. — Ἤρξατο τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ὁ καθηγητὴς τῆς Λατινικῆς φιλολογίας κ. Σπ. Βάσης.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Τῇ αἰτήσει τῆς Ρωσσίας ἡ Πύλη διέταξεν ἀνακρίσεις ἐπὶ τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ συμβάντων, Οἱ ἀνθηγεμόνες δὲν ἀντέτειναν ἀλλ' οἱ διπλωματικοὶ πράκτορες τῶν δυνάμεων συνελθόντες παρὰ τῷ Ριζῷ βέη δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συμφωνήσωσι. — Οἱ Ἰταλοὶ τῆς Μασσάβας ἐξηγόρασαν τοὺς ὁμήρους, οἵτινες ἐκρατοῦντο ὑπὸ τοῦ Ρᾶς-Ἀλοῦλα δόντες 1000 τουφέκια ὡς λύτραι. Ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἀπεδοκίμασε τὴν πρᾶξιν ταύτην. — Ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Νικόδημος ἀσθενῶν προτίθεται νὰ μεταβῇ μετὰ τὸ Πάσχα εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἵνα ὑποβληθῇ εἰς ἰατρικὴν περίθαλψιν.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Περιέργω. Ἡ Κατάνη ἐπὶ τοῦ Α. τῆς Σικελίας κειμένη καὶ ἐπὶ ἐδάφους ἐκλάβας ἐγειρομένη εἶνε πλουσία πόλις μὲ τοὺς ναούς, τὰ μουσεῖα, τὰς βιβλιοθήκας καὶ τὰς ρωμαϊκὰς της ἀρχαιότητας. Ἐκτίσθη τῷ 746 π. Χ. ὑπὸ ἀποικίας Ναξίων ἢ Χαλκιδέων. Ἐν αὐτῇ ἐγεννήθη ὁ διάσημος ἐκεῖνος νομοθέτης Χαρώνδας, ὅστις, ἀγνοῶν, φαίνεται, τὸν νόμον τοῦ «δάσκαλος πεῦ διδάσκει» ηὐτοκτόνησε διότι κατὰ λάθος παρέβη ἰδικόν του νόμον ἀπαγορεύοντα εἰς ἐνόπλους τὴν ἐν τῇ συνελεύσει τοῦ λαοῦ παρουσίαν. Ἕνεκεν τῆς γειτονίας τῆς Αἴτνης ἡ Κατάνη ὑπέστη πολλὰ ἐκ τῶν σεισμῶν. Ἂς τὴν λύσῃθῇ τοὐλάχιστον ἡ χολέρα αὐτὴν τὴν φορὰν. Γ' Μ. Τραπεζοῦντα. Ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Μ. Γ. Δ. ἐπίσης. Θέλει νὰ μείνῃ ἄγνωστος. Τί νὰ σᾶς κάμωμεν. Βράχω. Ἔλθετε!... Κ. Δ. Βάρναν. Ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ταχυδρομικῶς πλειότερα. Κ. Σ' Κ' Σάμον. Ἐλήφθησαν. Ἀποδείξεις σταλήσονται πρὸς ὑμᾶς. Εὐχαριστοῦμεν. Stella. Ἀναμένομεν εὐχαρίστως. Ι. Α. Χ. Ὡραῖον καὶ δεκτόν. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ γνωρίσωμεν τὸν ποιητήν. Π. Δ' Η. Βῶλος. Ἐλήφθη· ἡ ἄλλη ληφθήσεται. Εὐχαριστοῦμεν. Φαλστάφ. Σύρον. Ὁ κύριος περὶ οὗ ἐρωτᾶται ἐργάζεται ἐκεῖ. Ὀλίγην ὑπομονὴν ἀκόμη καὶ θὰ ἐπέλθῃ πλήρης τάξις εἰς ὅλα. Ἂν θέλετε, εἰς τὰς βάσεις, εἰς τὸ οἰκονομικὸν μέρος ἐπεσκήσαμεν ἤδη τὴν προσοχὴν ἡμῶν. Ὡς πρὸς τὸ φύλλον ἔχομεν καιρόν. Κ. Δ. Δρέσδην. Ἀναμένομεν. Ε. Π. Ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Προσεχῶς πλειότερα. Ι. Μ. Λευκωσίαν. Ἐλήφθη. Ἀλλὰ εἶνε διὰ τὸ 1887 ἢ τὸ 86. — Ν. Κε Π. Θὰ γράψωμεν ἡμεῖς. Εἰς μερικὰς κρίσεις ἐν τούτοις δὲν εἴμεθα ὅλως σύμφωνοι. Χρ. Χ. Τρίκαλα. Θὰ σᾶς γράψωμεν τοὺς λόγους τῆς ἀναβολῆς. Λ. Ἰδοὺ ἡ σκέψις: Πόσον οἱ ἄνδρες θὰ ἠγαπῶντο ἂν ἦσαν φιλόφρονες! Καὶ πόσον αἱ γυναῖκες θὰ ἦσαν φιλόφρονες ἂν ἠγαπῶντο! Ν. Τ. Δ. Σύρον. Εὐχαριστοῦμεν. Κάλλιστα. Γ. Δ. Κωνσταντινούπολιν. Ἀναδημοσιεύονται ἐκ τῆς Ἑβδομάδος· Φαίνεται δὲ ὅτι κατὰ λάθος δὲν ἀναφέρεται τοῦτο.